

310016

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Vol. 7.

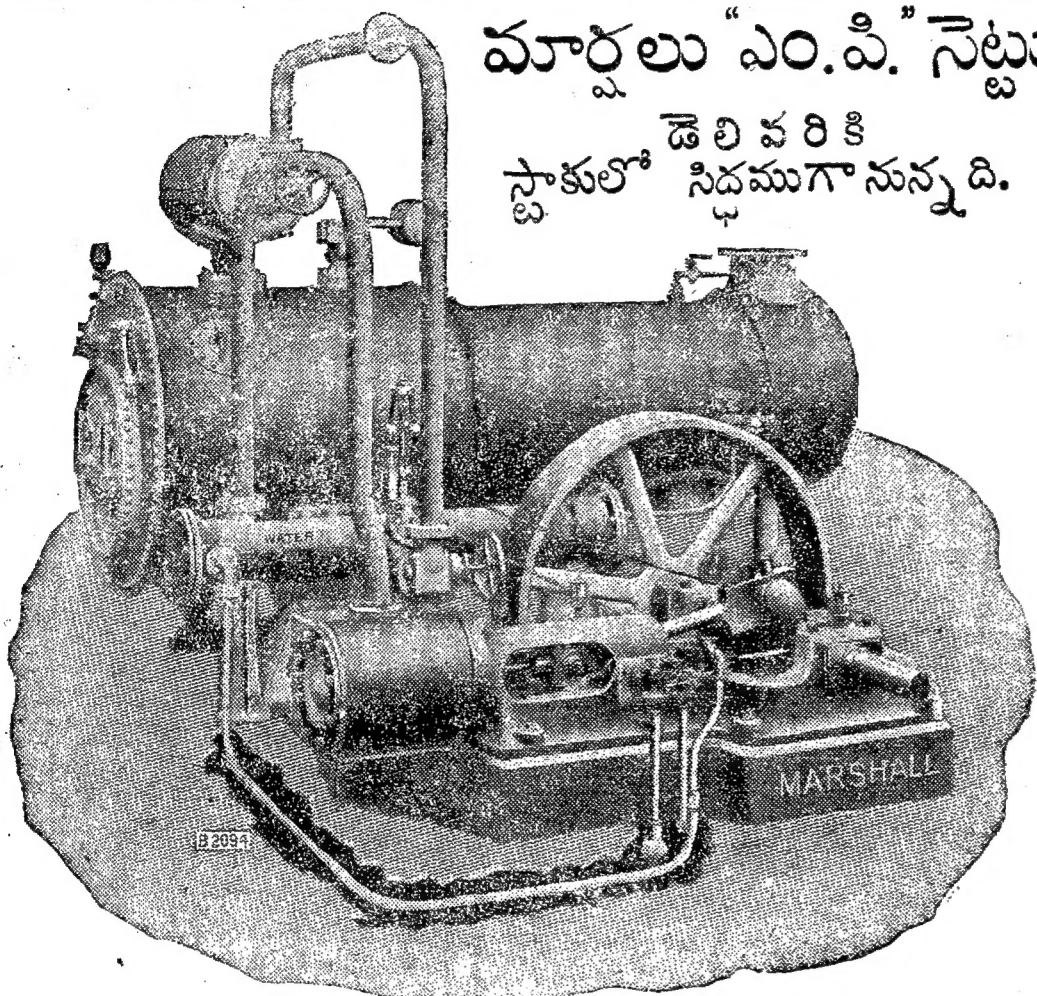
చెన్నపట్టణము 1920 వ సం॥రం డిసంబరునెల 25 తేది శనివారము

No. 221

సంపుటము. 2

రాధికామసంవత్సరమాగ్గశిరమాసము శుద్ధపాక్షమిగి.

నంచిక ౨౨౧

మార్షలు "ఎం.పి." నెట్టు

డెలివరీకి స్టాకులో సిద్ధముగానున్నది.

ఆమృతాంజనము

ఈనాళ్లందు ప్రసిద్ధిచెందిన శివర వివిధమైన నొప్పులను కూడ ఈ ఆమృతాంజనమును వాడవలెనని సమాప్తమున కయిమగును. ధర 0-10-0 అణాలు.

మోహనీలైలము

సీసా 1-8 0-12-0.

తామరలైలము

డబ్బి 1-8 0-8-0

వండ్లపొడి

డబ్బి 1-8 0-2-0

బాయిలర్లు, ఎంజిను, సూపర్ హీటరు, స్టీం, వాటర్ వైపింగు మొదలగువాటితో పయిన ఉండునని మార్షలు "ఎం. పి." మార్షి నెట్టు యొక్క వివరణము ధరలకు ఇతర వివరములకు ఈ దిగువ చిరునామాకు దరఖాస్తు లంపుకొనవలెను.

మార్షలు సన్ను & కో (ఇండియా) లిమిటెడ్

బాస్ చెస్: లెజవాదా, తంజావూరు.

నెం. 9 నెకండు లైను బీచ్, మదరాసు.

ఆమృతాంజనం దీపో, బొంబాయి నుంచును.

టి. సి. యస్. 710

పరిమళానంద నన్యము.

నెం 1 డబ్బి 1-8 0-4-0 డి. సి. డబ్బి 0-4-0 12 డబ్బిలకు 2-8-0 ,, ,, 0-9-0

మేలైన మృదాను సాదానన్యము.

నెం 1 కేజీ (24 కు) 0-14-0, డి. సి. డబ్బి 0-6-0 నెం 1 కేజీ (120 కు) 8-8-0, డి. సి. డబ్బి 1-1-0

టి. సి. సాగలింగప్ప అండు కంపెనీ,

4 రంగల్లూరి పేట, తూర్పు-తెలంగాణ ప్రాంతము.

మీ వైద్యునికి

త్రైపు సోజను అను దివ్యావధము

అతిమూలమునకు చేరుపొయిన దని తెలియజేయును. ఇది విక్రీతి కాస్తాక్రమంగా తయారు చేయబడినందున ఈవ్యాధిగలవారికి మంచిగుణము నిచ్చును, మీ వైద్యుని నెలనా ఆడుగుడు. అన్ని మందులపాపులో దొరకును.

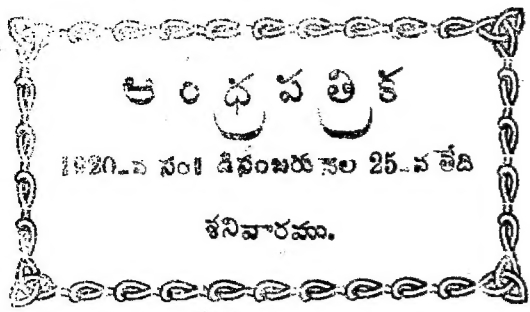
మీ వైద్యునికి

హార్టోటోనుసు (2140)

గురించి బాగుగా తెలియును. లెక్కలేనపుడు ఘట, స్త్రీలు అచ్యుతచే పోగొట్టుకొనిన జీవులను శిశుముననే పొందవచ్చును. తక్కువ ధీని వాడుడు.

ప్రతి మందులపాపులోను ఇది వెలకు దొరకును. G. W. Carnrick Co., NEWYORK.

ఆమృతాంజనం దీపోవారి క్షేపణధారయమునందు ఆమృతాంజనం, తామరలైలము, మోహనీలైలము, దంతచూర్ణము మొదలగు ముఖ్యవదములే గాక, ఇతరములగు మందులు కూడ అనేకము లున్నవి. కావలసినవారు క్షేపణధార కెప్పించి చూడవచ్చును. ఈ లాగునకవ్రాసినచో తక్షణం పంపెదము.

నెల్లూరులో జరిగిన హిందూ మహమ్మదీయుల పోరాటము

దేశము దంతలను, హిందూ మహమ్మదీయ సంఘములలో గాఢ మగు నైకమిత్రము ప్రజలుచేంద, క్రభత్వమువా రిప్పుడు ప్రదు రించిన నెల్లూరు హిందూ మహమ్మదీయుల పోరాటమునకు సంబంధించిన వృత్తాంతమును చదువుట కెంతో విషాదము జనించుచున్నది. హిందువులును మహమ్మదీయులును ఏకమార్పుత్రులు. ఇరువురును కోడినది హిందూదేశాభివృద్ధిమే. అందుచే హిందువులకు గలిగెడి కష్టములలో మహమ్మదీయులకును, మహమ్మదీయులకు సంభవించెడి అపదలలో హిందువులకు లోడ్డునుచుండునో, ఉభయసంఘములకును దృఢమగు భ్రాతృభావము ప్రబలును. త్యాగమునందే ఉభయ సంఘములకు కలయుటకు వీలగును. మహమ్మదీయులకు క్రస్తుతము గలిగిన మతసంబంధ మగు నావదలో, హిందువులు వారికి హృదయపూర్వకముగ లోడ్డుచున్నారు. వారితో బాటు కష్టముల ననుభవించుచు భ్రాతృభావమునై కృషి నలుపుచున్నారు. కేవల రాజకీయసంబంధ మగు నైకమిత్రములేన ఉభయసంఘములకయిక శాశ్వతముగ నిలువనేరదు. పృథ్వీపూర్వక మగు సంయోగమే శాశ్వతముగ నిలిచి యుండును. సంస్కరణములకన్నను, హిందూ మహమ్మదీయ సంయోగమునకు అనేక మునుంగులు నిలువ గలదు. స్వరాజ్యసిద్ధి కీ సంయోగము మూలాధారము. గాంధీ మహాత్ముడందుచేతనే, సంస్కరణములను విడిచి హిందూ మహమ్మదీయ సంయోగము కొరకు తన యాచచ్ఛక్తిని వినియోగించుచు, జయము గాంచుచున్నాడు. స్థూలదృష్టి గలవారు ఆతని అఖండ ప్రయత్నముల విలువను గ్రహించలేక, వ్యర్థ ప్రయోగములతో కాలము గడుపుచున్నారు. దేశము నడుట నల ఉత్పన్నమౌకాళములను వారు గమనించుటలేదు. హిందూదేశము దంతలను బెరుగుచున్న హిందూ మహమ్మదీయ సంయోగము, నెల్లూరునందు నెలకొనవలదనుట విచిత్రముగ నుండును. ఇందుకు దేశ భాంధపు అందరును కృషి నొనర్చవలయును. హిందువులును, మహమ్మదీయులును, కరస్పర సహన భావము జూపవలయును. మహావిషయములలో పోరాడి, అధికారుల జోక్యము నాశించుట, ప్రజల కవమానకరము. స్వయంసహాయ దృఢమున కిది భంగకరము.

ఉభయసంఘములవారును తమతమ కట్టుదలలను కొంచెము విడచి యోగియింప ప్రవర్తించిన, ఏకమిత్రము కుదురును. ఆంధ్రదేశజాతీయవాద ప్రముఖులలో హిందువులును మహమ్మదీయులును గలసి, నెల్లూరునందు బెరిగిన వ్యర్థలను పూర్తిగ బోధించి, సంయోగము గుడర్పవలయును. ఆతని జరుగనియెడల, స్వరాజ్యసిద్ధి వెనుకకు బోవుట నిశ్చయముని గ్రహించవలయును. ఆంధ్రదేశపుకీర్తి కిది కంఠదాయకము. నిహాయ నిరాకరణోద్యమము గూర్చి అత్యంతాభిమానము

జూపుచున్న ఆంధ్రదేశ మిత్రకంఠమును జూపుకొననిచో, నగుబాట్లకు లోనగును. హిందువులకు గాని మహమ్మదీయులకు గాని, కోర్టు దీక్షి హక్కులంద్రాధానమయినవి గావు. ఉభయలలోను సమర విభావము పెరుగుటయే యుఖ్యము. అందుచే ఉభయసంఘములవారును మతసంబంధ మగు విషయములగూర్చి తమలో తాము చర్చించుకొని, కట్టుబాటు నేర్పరుచుకొని, తదనుగుణముగ వర్తించుట యవసరము. ఇట్టికార్యమును హిందువులును మహమ్మదీయులును స్వకీనువయోగించి, సాధించగలిగినపుడే, స్వరాజ్యమున కర్హత జూపగలుగుదురు. నెల్లూరులో జరిగిన గడచిడల విషయమే మాపాతకుల కిదివరకు తెలిసియే యుండును. వానినిగూర్చి విచారించుటకు కొంచెము ఐ. సి. యెన్. గారు నియోజకవడిరి. వారొక రిపోర్టును నిరటివర్తరము నవంబరు 21 వ తేదీన క్రభత్వమువారికి సమర్పించిరి. ఆ రిపోర్టునందు, వెనుకటి సందర్భము అన్నియు ముందుగ వివరింప జడెను. వారు ఆరు ప్రక్కలను సూచించి, జనాభిప్రాయము ప్రకాశించిరి. జిల్లా మేజిస్ట్రేట్లుగారు మహమ్మదీయుల మనీషుప్రకృతి హిందువుల ఊరేగింపు వెడలట కుత్తర విచ్ఛిన్నమందిచా యునది మొదటి ప్రక్క. సివిలుకోర్టు దీక్షి ననుసరించి, హిందువులు ఊరేగింపు చేయదలచిన. తానభ్యంతరపెట్ట నది జిల్లా మేజిస్ట్రేట్లు దెలిపెను. జిల్లా మేజిస్ట్రేట్లుగారి ఉత్తరువునందు తప్పేమియు లేదా, కొనుమెనుగారు తలంచుచున్నారు.

అయినను, అల్లరులు బడుగునని లోచింపుడు ఊరేగింపు నావనలెస జిల్లా మేజిస్ట్రేట్లుగారు త్రువిచ్చి బాగుండెడిదని, వీరు సూచించిరి. జిల్లా మేజిస్ట్రేట్లుగారి, జిల్లా పోలీసు సూపరింటెండెంటుగారి, ఊరేగింపులో నుండవలయునా యనునది రెండవ ప్రక్క. ఆతడు ఊరేగింపులో నుండకపోవుట యందు తప్పులేదుగాని, అసీనులో నున్న యెడల బాగుండెడిదని కొనుమెనుగారి యభిప్రాయము. దిప్రూటీ మేజిస్ట్రేట్లుగారు అల్లరుల నడచివైచుట కింకను ఎక్కుడు శ్రద్ధవహించవలయునా యనునది మూడవ ప్రక్క. దిప్రూటీ మేజిస్ట్రేట్లుగారు రీరి సంవత్సరముల నయ్యుగల వాడగుట చేతన, మంచి అరోగ్యములో నుండకుండుటచేతను, ఆతనిని నిందింపబనిలేదని, కొనుమెనుగారు వ్రాసిరి. తాలూకా మేజిస్ట్రేట్లు, సబు మేజిస్ట్రేట్లుగారు, తుపాకుల ప్రేల్పుమని పోలీసువారి కుత్తరవిచ్ఛిన్న వ్యాధి యా యనునది నాల్గవ ప్రక్క. ముందు రిగిన పోలీసు సన్నాహముండుటచే, మేజిస్ట్రేట్లుగారు గుంపు ముందుకుబోయి, మహమ్మదీయులలో నూట్లాడి, వారు వెడలిపోనిచో తుపాకులు కాల్పుట నని గట్టిగ మండలింది యుండవలసినదని కొనుమెనుగారి యభిప్రాయము. ఇది సాధ్యముగానిచో, ప్రధాననాయకులను అరెస్టు చేసియుండవలసినదని, వీరు సూచించిరి. ఈవని గూడ యసంభవమయినచో, తుపాకులను ప్రేల్పునిది మహమ్మదీయులను వెడరగొట్టుటకు ఏలూక పోయినచో, ఊరేగింపు నాపివైచి ఊరేగింపు నడగింది నంతులకు అల్లరిగాండ్రవై క్రిమినలు చర్యను సలుపవలసినదని వీరి యభిప్రాయము. అస్సిని ప్రాణమును రక్షించుట క్రభత్వమువారి క్రధమకర్తవ్యమనియు, హక్కులను కొనసాగించుట అనంతర కర్తవ్యమనియు, వీరు వ్రాసిరి. అల్లరిజేసిన వారిని చెడరగొట్టుట కవసరము గలిగినప్పుడు మాత్రమే తుపాకులనువయోగింపుమని మేజిస్ట్రేట్లుగారు త్రువిచ్చి యుండవలసినదని వీరి యుద్దేశము.

మూకను చెడరగొట్టుటకు కాల్పులుగాక వేర మార్గములు గలవని వీరు తెలుపుచున్నారు.

ఈసంగతిని, అధికారు లెల్లరును గుర్తించి ప్రవర్తించిన, తుభావహముగ నుండును. పోలీసువారి ఏర్పాట్లు మంచివా యనునది మరియొక ప్రక్క. మేజిస్ట్రేట్లుగారి ఉత్తరువు అయిన పిమ్మట, పోలీసువారు ఉత్తరువులను అనుబంధ జెట్టి తీరవలయుననియు, ముందుగ తుపాకి మొనలతో బాడుచుటకు ప్రయత్నించుట పోలీసువారి తెలివితేటలను సూచించుచున్నదనియు, కొనుమెనుగారి యభిప్రాయము. వీరి రిపోర్టువై నెట్టిచర్య దీసికొనుటకును రిగిన యాధారము గనుపడుటలేదనియు, కొనుమెనుగారు మరల వెడలి క్రభత్వమువారు సూచించిన ప్రక్కల ననుసరించి విచారణ జరిపి రిపోర్టును జూపవలయుననియు, క్రభత్వమువారు కోరిరి. ఈ సంవత్సరము ఫిబ్రవరి 23 తేదీన, కొనుమెనుగారు తమ రెండవ రిపోర్టును క్రభత్వము వారి కంపిరి. ఊరేగింపుకు మత సంబంధమగు ప్రాముఖ్యము గలదా యనునది క్రభత్వము వారు సూచించిన మొదటి ప్రక్క. దీపానలిదినమున వెడలెడి ఊరేగింపుకు మత సంబంధమగు ప్రాముఖ్యమున్నను, ఊరేగింపు గావించుటకు ఉద్దేశము మాత్రము కేవలము మత సంబంధమయినది గాదనియు, అక్టోబరు 22 తేదీ సివిలు వ్యాజ్యమును దాఖలుచేసిన వెంకటాచలంతుంతులగారి జన్మదినమనియు, తరు సివిలువాక్కును చలాయించుటకు హిందువు లాదినమున - సమకట్టరనియు, కొనుమెనుగారు దెలిపిరి. ఇట్టి ఊరేగింపు జరుగుటకును, ఆయార్గముననే వెడలుటకును మామూలుగలదా యనుప్రక్కకు, అట్టి మామూలులేదను ఎ. యెన్. కృష్ణారావుపంతులగారి సాక్ష్యమును కొనుమెనుగారు రాధారము జేసికొనిరి. కొంతమంది మహమ్మదీయులను కాల్పులనీసద్దినను, ఊరేగింపుకు లాను కొనసాగించెదనని జిల్లా మేజిస్ట్రేట్లుగారు బహిరంగముగ జెప్పిరా యనునది మూడవ ప్రక్క.

ఇందుల కాధారములేదని, కొనుమెనుగారి యుద్దేశము. హిందువుల మహమ్మదీయుల కరస్పర వైఖరిబట్టి, జిల్లా మేజిస్ట్రేట్లుగారు ఉభయపక్షముల నాయకులనుండియు పూచీత్తులను పుచ్చుకొనవలదా యనునది నాల్గవ ప్రక్క. అటుల గావించుటకు జిల్లా మేజిస్ట్రేట్లుగారికి రిగిన కారణములు ముందుగ పొడగట్టలేదని, కొనుమెనుగారి యుద్దేశము. దిప్రూటీ మేజిస్ట్రేట్లుగారు ఊరేగింపును తిన్నగ నడువవలయునని ఉత్తరువిచ్చుట, సరియో? ఈప్రక్కకు, దిప్రూటీ మేజిస్ట్రేట్లుగారు మహమ్మదీయులగుటచే మహమ్మదీయులను శాంతి పరుచుటకు వారి కెక్కుడు వీలుండునని జిల్లా మేజిస్ట్రేట్లుగారు తలచిరి. అట్టి యుత్తరువిచ్చి యుందురనియు, అయినను అట్టియుత్తరువు దగిన విచక్షణను సూచించుట లేదనియు, కొనుమెనుగారు జవాబిచ్చిరి. ఊరేగింపు నడుచునపుడు, ఏ మేజిస్ట్రేట్లుగారు దానితోగూడ నుండిరి, కాల్పులు కుత్తరువుల నిచ్చినదెవరు, ఇందుకవసరమయిన వరిస్థితులెవ్వి, ఉత్తరువు ఎవరి కియ్యబడెను అనునది ఆప్రక్క. తాలూకా మేజిస్ట్రేట్లుగారు హాజరయి యుండిరనియు, మహమ్మదీయులను ముందుగ స్వయముగ మండలింది వారు వివరబోయినచో, ఊరేగింపు నాపివేసి యుండవలసినదని, కొనుమెనుగారి యుద్దేశము. మేజిస్ట్రేట్లుగారును, పోలీసువారును, శాస్త్రవిధులను తిన్నగ నిర్వర్తించిరా యనునది ఏడవ ప్రక్క. తిన్నగ నిర్వర్తించిరనియే వీరి యుద్దేశము. ఉత్తరు విచ్చినంతమాత్రమున కాల్పులు పోలీసువారి విధిగాదనియు, అయినను అప్పటి వరిస్థితులలో పోలీసువారికి వేరువిధముగ

(౧౦) ప్రస్తుతము నీమ పార్లమెంటులోను మంత్రివర్గములోను ప్రభుత్వము బలమున్నట్లుగా, అసభ్యుల ననుసరించియు యిచ్చుట కూడ కానవచ్చుచున్నది నిబంధనల నేర్పరుచుకొని, తమనుగొనగొనుకొని తమ తమ యధికారములను తామే నిర్వహించుకొనవచ్చును.

(౧౧) సీట్ మిలిటరీ యధికారములలో నున్న వారైనను యీ కానవచ్చుచున్నట్లుగా సభ్యులుగ నుండవచ్చును. కానన సభ్యుల కెవరైన నను యిచ్చి యధికారపదవి లభించినయెడల, నట్టి వారు తక్షణము తమ కాననసభ్యుల ప్రతినిధిపదవిని వదలుకొనవలెను. ఈ యధికారపదవులలో నున్నంతకాలమును వీరు తిరిగి ప్రజలచే నెన్నుకొనబడుటకు తగదు. కాని యీనిబంధన మంత్రివర్గములోని మంత్రివర్గములమున వ రింపదు. వీరి యుద్ధాగ్రహణ కాననసభ్యుల యిచ్చునట్లును బట్టియుండును.

(౧౨) ౨౧ సంవత్సరముల వయస్సుగలవారును అంతకు మైదినవారు నగు చక్రవర్తిగారి భారతపౌరు లందరును (తెలివ్ లేటివ్ ఎనెంట్) కాననసభకు ప్రతినిధులుగ నుండవచ్చును; అట్లే ౨౧ సం. వయస్సుగలవారును, అంతకు మైదినవారు నగు పౌరు లందరును “కానీల్ ఆఫ్ స్టేటు” సభకు ప్రతినిధులుగ నుండవచ్చును.

(౧౩) ప్రతినిధులుగ నుండవలసినవారి కెట్టి లక్షణములుండవలెనో ప్రజలలో నెట్టివారికి వోటు అధికారముండవలెనో, ఈ విషయములనుగూర్చిన నిబంధనల నన్నిటిని యీ చట్టము ననుసరించి కాననసభ్యులచే నిర్ణయించుట గాక. కాని యీనిబంధనలలో నొక విశేషమునుమాత్రము గమనింపవలెను. ఏమనగా ఒకడు క్రిమినలు నేరముచేసి, కర్పూరా శిక్ష ననుభవించుచున్నంత మాత్రముచేత నట్టివారికి వోటు హక్కు గాని, ప్రతినిధిగ నుండు హక్కు గాని లేకుండ చేయబడుదు. కాని, వాడు చేసిన నేరము కడుదీనిన మైనదియు, ఘోరపాపపంక్తిలో బడత్రోయ బాలినదియు నైనయెడల మాత్ర మట్టివారికి యీ హక్కులను లేకుండ చేయవచ్చును.

(౧౪) ఈ రాజ్యములో పుట్టి పెరిగినవారును, లేక లా ప్రకారము యీ రాజ్యములోనే పుట్టి పెరిగిన వైద్యులవారును అగు చక్రవర్తిగారి పౌరుల కందరకున (బ్రిటిష్ యిండియా కాననసభలకు మెంబరులు యెన్నుకొన వోటు హక్కు ఉండి తీరవలెను; కాని అట్టివారికి యీక్రింది లక్షణములలో నేదో యొకటి యుండవలెను.

(ఎ) గవర్నరు మెంటుట గాని, మ్యునిసిపాలిటీకి గాని, లేక యేయిటర్ న్యాయస్థాపితముగు సంఘమునకు గాని, వ్యక్తిగతగాని సామాన్య పరిపాలనావలకు తక్కువగాకుండ వస్తులనుచెల్లించు స్త్రీపురుషు లందరును వోటు హక్కును చలాయించవచ్చును.

(బి) ఇంగ్లీషున గాని, లేక యే స్వదేశభాషన గాని సాధారణముగ చదువను వ్రాయును కత్తిగల స్త్రీపురుషు లందరును వోటు హక్కును చలాయించవచ్చును.

మినహాయింపు:—కాని, మైనర్లు, పుట్టు వెట్టులు, పిచ్చి వాండ్లు, నీచ మగు ఘోర నేరముల గావించినవారు-మాత్రము యీ వోటు హక్కునకు తగదు.

(౧౫) కాననసభ్యులవారు యేవరినెవరు వారే తమ ఆధ్యక్షులను ఉపాధ్యక్షులను యెన్నుకొనవచ్చును. ఈ కానన సభకు అధికార పదవిలో నున్నంతకాలమును యీ ఆధ్యక్షులు కూడ తమ పదవులలో నుండవచ్చును. కాని తమ యిష్టము వచ్చినప్పుడు యీ ఆధ్యక్షులు తమ పదవులకు రాజీనామా యిచ్చివేయవచ్చును.

(౧౬) సాధారణముగ కాననసభ్యులవారు ఆయిదుసంవత్సరములవరకు అధికారపదవిలో నుండవచ్చును; కాని యీ లోతుగ మంత్రివర్గమువారు కాననసభలోని గరిష్ఠసంఖ్యాకుల విశ్వాసమును గోల్పోయినచో, నీ కాననసభ్యులవారు కూడ ఆయిదేండ్ల లోపలనే తమ పదవినుండి తొలగిపోవలెను.

(౧౭) ఈ చట్టమునకును, యీ చట్టములో నుదహరింపబడిన ప్రజాస్వామ్య ప్రకటనమునకును లోబడి కానన సభ్యులవారు బ్రిటిష్ యిండియా-యొక్క కాంతి, శ్రేయ, సత్వరి పాలనల కావశ్యములగు సమస్త విషయములలోను కాననము ను నిర్వహించవచ్చును.

(౧౮) నూతన కాననములను నిర్మించు విషయములో నీ రెండు సభలలో మొదట నెవరు ప్రారంభించినను ప్రారంభించవచ్చును. కాని, క్రొత్త పన్నులను, నుకలులను విధింపవలసి కచ్చివచ్చుదును, పట్టుక వినియోగమునండి యేదైన కొంత సొమ్మును దేనికెందైన ఖర్చు పెట్టవలసి వచ్చినప్పుడును, కానన సభ (తెలివ్ లేటివ్ ఎనెంట్) వారు మాత్రమే మొదట దానికి ఉత్తరమింపవలెను.

(౧౯) కాననసభ (తెలివ్ లేటివ్ ఎనెంట్) వారిచే నుపక్రమింపబడి సొమ్ము యొక్క ఆయవ్యయములకు సంబంధించిన యిట్టి విలులలో నెట్టివారులను చేయుటకును “కానీల్ ఆఫ్ స్టేటు” సభ వారికి అధికారము లేదు. కాని, యీ విలులలో ఫలాని సహజముల చేయవలసినదని మాత్రము వీరు కానన సభవారికి కేటార్చు చేయవచ్చును.

(౨౦) ఈ రెండు సభలను రాజధాని పట్టణములో సంవత్సరమునకు కనీసము రెండు పర్యాయములు తప్పక, యేక కాలమున, సమావేశమై తీరవలెను. కాని, అత్యవసరముగ

కావలసిన యెడల వైస్రాయిగారి రెండుసభల నెన్నుకొనవలసిన సమావేశపునకు వచ్చును.

(౨౧) ఫలాని సభ్యులు గుక్రమముగ యెన్నుకొనబడెనా లేదా యను విషయమై ఆయా కానన సభలవారే నిర్ణయించుకొందురు గాక!

(౨౨) కాననసభల సమావేశమై యెన్ను కాలములోను, తక్కువార్ష పరములందు ౨౦ దినముల కాలములోను యీ కానన సభలకు నెవరును అప్పలవాండ్లు వచ్చి కేయలులో నెట్టించుటకు వీలులేదు; కేవలము నేరము చేయుచుండగ అధికారులచేత పట్టుబడినప్పుడు తప్ప, లేనియెడల, ఆ కాలములో కాననసభలను క్రిమినల్ నేరముకొంద ఆరెస్టు చేయుటకు గాని, ప్రాసిక్యూటు చేయుటకు గాని వీలులేదు.

(౨౩) సభాకార్యక్రమమునకు కావలసిన విషయము నిబంధనల నన్నిటిని యేసభకు ఆసభవారే నిర్ణయించుకొందురు గాక.

(౨౪) ఈ రెండు సభల వారిచేతను నిర్వాణము గా బడిన కాననముల కన్నిటిని సాధారణముగ వైస్రాయి సమ్యుతింపవలెను. నీమ పార్లమెంటువారిచే నిర్వహించబడిన కాననములను తాను త్రోసివేయుటకు చక్రవర్తిగారి కెట్టి సందర్భములలో, నెట్టి యాచారముల ననుసరించి సాధ్యమగునో, అట్టి పరిస్థితులలోనే యిచ్చుట యిండియాలో వైస్రాయిగారు కానన సభల వారి కాననములను తాను త్రోసివేయుటకు వీలు గును గాని, తదితర పరిస్థితులలో తానట్లు త్రోసివేయుటకు వైస్రాయికి వీలులేదు.

కాని తన సమ్యుతి తన యెడల నుంచబడిన యే కాననములో నయినను అసలు సామ్రాజ్యమునకే యెసరులెట్లు అంతర్జాతీయాది ఆయవు పట్టుకంటి సమగ్రము సమ్యుతియై యెన్ను యెడల, అట్టి కాననము విషయమై వైస్రాయి తా నెట్టి యభిప్రాయమును తెలుపకుండ, దానిని చక్రవర్తిగారి సమ్యుతి కై సీమకు పంపవచ్చును. అది చక్రవర్తిగారియనుమతిని పొంది వచ్చువరకును ఆ కాననమున కెట్టి విలువయు నుండబోదు.

(౨౫) ముందు వైస్రాయిగారిచేత సందేశ పూర్వకముగ తమకు కేటార్చు చేయబడిన యేకార్యమునకును కానన సభవారు పట్టుక వినియోగమునండి సొమ్మును కాంక్షను చేయకుండదు.

(౨౬) కాననసభ (తెలివ్ లేటివ్ ఎనెంట్)వారు నిర్మించిన విలులను కానీల్ ఆఫ్ స్టేటువారుకూడ మార్పులు లేకుండ ఒప్పుకొన్నయెడల వుంచితే. అటుల గాక, ఒకచేత కాననసభ వారు నిర్మించిన దానిని “కానీల్ ఆఫ్ స్టేటు” వారు ఒప్పుకొనక దానిలో విశేషము మార్పులను చేసినప్పుడు, ఆమార్పులకు కానన సభవారు అంగీకరింపక, మరల మరల ఆ కాననమునే (ఆసమావేశములోనే) మూడు పర్యాయములు మొత్తముమీద ఆదేశింపి పట్టుబడువక నిర్మించుచువచ్చిన యెడల, నికవై “కానీల్ ఆఫ్ స్టేటు” వారు దానికి సమ్యుతించినట్లునే భావించుకొనవలెను. అట్టి కాననమునకు వారు ఒప్పుకొనిన యెంతవిలువ యుండునో, యిప్పుడువా ఒప్పుకొనక పోయినను దాని కంతటి విలువయే యుండును గాని తక్కువయుండదు.

(౨౭) ఉభయములను యిష్టపడిన యెడల, రెండు సభలవారును కలిసి కూర్చోయే యేదైన నొక యంత్రమును చర్చించవచ్చును. అప్పు డచ్చట నుండి వోటు నిచ్చి మెంబర్లలో గరిష్ఠ సంఖ్యాకుల యిష్టాయుక్తములను బట్టియే యా యంత్రము పరిష్కారము గావలసి యుండును.

(౨౮) మంత్రివర్గములోని యే మంత్రియైనను వచ్చి కాననసభ్యులలో నే సభలోనైనను ప్రసంగించవచ్చును. కాని తాను కూడ ఆ సభలో నొక సభ్యుడై యుండినచోగాని, లేని యెడల, తానా విషయమై వోటు నిచ్చుటకు తనకు హక్కులేదు.

(౨౯) స్వపరిపాలన ననుభవించుచున్న అధినీత రాజ్యముల మంత్రి కెట్టి యనకారములు గలవో, అట్టి యధికారములే యిండియా మంత్రికి గూడ నుండవలెను. ఈ యిండియా మంత్రికి ఆలోచన సభ యుండవలెను. వీరికిని వీరి కిచ్చుండిన కావలసిన కర్పూరమును సీమవారే వెల్లుకొనవలెను గాని ఆఖర్చును యిండియామీద వేయబడుదు.

(౩౦) ప్రజాస్వామ్య ప్రకటనము

(౧) బ్రిటిష్ యిండియా యంతయును ఒకే పక్షి దీనిని విడదీయటకు వీలులేదు. బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యములో నున్న తదితర ప్రజలకును బాతులకును యెట్టి రాజకీయాధికారములు గలవో యట్టివే బ్రిటిష్ యిండియా ప్రజలకును గలవు.

(౨) బ్రిటిష్ యిండియాలో పుట్టి పెరిగినవారును, లాప్రకార ము వైద్యులవారును అగు సార్వభౌముని ప్రజ

లందరును న్యాయదృష్టిని సమానుజ్ఞ. ఒకరి యెక్కువ లేదు. ఒకరి తక్కువ లేదు. ప్రజలలో నిట్టి భేదములను పాటించు కాననము లేనియందు యీ తేజములో నమలు జరుపబడవలెను.

(౩) ఈ చట్టము ననుసరించి నిర్మించబడు కాననముల ప్రకారము బహిరంగముగ న్యాయవిచారణ జరిగినవారు, తత్ఫలితముగ జేరిన కోర్టువారి తీర్పుములనును తప్ప, నింతే యంతరవిధమునను సార్వభౌముని పౌరులెవరును యెట్టి తక్షణము పోరులు కావూడదు; ప్రజలయొక్క ధన, మాన, ప్రాణ శరీరాది సార్వత్రికముల కెట్టి యుపద్రవములను జరగ కూడదు; వారియొక్క వాక్-సార్వత్రికమునకు గాని, బహిరంగ సభాసమావేశసార్వత్రికమునకు గాని యెట్టి యాటంకములను ఉండవూడదు.

(౪) సార్వభౌముని అధికారములోని ప్రతిపాదనమును ఆయంధముల ధరించుట కధికారము నుండవలెను. ఆయంధభారమున కధికారులయొద్ద యంతరము లేదు. తై నెత్తులతో నిమిత్తముండవలెను. ఆయంధభారమున చేసిన యొక ముగ (తక్షణము) తనహక్కును దర్శింపగలము చేసినట్లు కోర్టునందు బుజానైన గాని ఆయంధముల ధరించు హక్కు తీసివేయ గూడదు.

(౫) కత్తికలకు నిర్బంధ మేమియు నుండవూడదు. ప్రతికలను మందలాయములకు రిజిస్టరు చేసికొనవచ్చును తై నెత్తులకు ధరామతులను కోరవూడదు.

(౬) భారత దేశమునందు నేనయిండు గాని నా కాదకము నందు గాని, నేరములయందు గాని యెంతి దెబ్బలశిక్ష నిధించ గూడదు. వారి నేరముగను హింసించ గూడదు.

(౭) భారత దేశముమీద (క్రిమినల్ నేరమును మోసిన యెడల అతనిని కట్టుకొనవలెనో అని నేరస్థభావమును తెలిపి అందుకుల సాక్ష్యమును మద్రాసు కక్షత్ర స్తీడత గ్రామకరిక్ష చేసినవరకు కోర్టులో బాధించుకొనవలెను. తనవై చెప్పి సాక్ష్యము సంగాదం బుజాన చేయుటకు అతను పాటులను హాజరు పెట్టుకొనుట కధికార ముండవలె యును.

(౮) కాననాధికారము లేని యెవరిని అనుమానము మీద కట్టుకొనవూడదు. కట్టుకొనబడుటకు కారణముల నిరూపించి మేజిస్ట్రేటు వారిచేసిన వారంటును చూపించవలెను. మరణదండన విధింపవలసి నప్పుడు తప్ప కత్తికల నేరములలో కామీ నియోగింపవలెను. మరణదండనవిధించవలసిన నేరములలో నూడ వైకోర్టువారు కామీ నియోగింపవచ్చు.

(౯) మూడుహక్కులు విడిచెనుగాని జరిమానా విధించవలసిన నేరములందప్ప కత్తికల నేరములలో వారి నమోయములో నేరములను విచారించ నధికార ముండవలెయును.

(౧౦) కత్తికల వైసవారికి అప్పీలుచేసికొను సభికార ముండవలెయును. ఒకసారి విచారణచేసి విడుదలచేసిన తరువాత తిరగ కత్తికలను చేయించుట అప్పీలుండవూడదు. అంత అన్యాయము జరిగినచో వైకోర్టు పునఃపరిశీలనచేయుట తిరగ విచారణ చేయించవచ్చు.

(౧౧) క్రిమినల్ విచారణలో జడ్జి యెడల బాధి పూర్వముగ వాద్యాలను విన్నవితే తప్ప యితరత్ర తీసికొని వాద్యాలము సాక్ష్యములకు బసిరావు. విచారణ పూర్తి యయ్యే తాళగా తనికొర దని త్రోసివేసిన వాద్యాలమును జడ్జి యెవరిని క్షమించవూడదు.

(౧౨) మద్రాసు నిర్బంధ ముగ ఉన్నప్పుడు వారు ఒకరిమీద కోర్టులోను, మరొకరిమీద నియోగింప వాద్యాలము సాక్ష్యములను కత్తి తీసివేయుటకు పూర్వముగ బుజానైన వాద్యాలని వాధారము చేసికొని కత్తి విధించవలెను.

(౧౩) కేసులు : వారంటును వారిచేయించి యేమనున్ను గాని వాని యెంతి తేజంప సోదాచేయవూడదు.

(౧౪) మనదేశములో కాపురముండి తేజములని తని క్షించవలెనవారిని మేజిస్ట్రేటు వారిచేసిన వారంటు చూపిన గాని సోదాచేయవూడదు.

(౧౫) ప్రజలు నిర్బంధములు లేకుండ తమ మనోభావముల వెల్లడించుకొను సభికార ముండవలెయును. కాననాధికారమును చేసినపుడు కాననప్రకారము క్షమించవలెనుగాని ప్రజల అపరాధములను నిచ్చుటకును తమ భావములను ప్రకటించుటకును పుస్తకములలో వ్రాయవలెను యేదెవరైన యాటంక ముండవూడదు.

(౧౬) దేశములో నొకరు జేరిన యభిప్రాయములను కాంత్రికి ధింకము కలుగనంతవరకు వారు తన యభిప్రాయముల తెలిపినందుకు కట్టుకొనవూడదు.

యల్. కే. టి. సి. శ్రీ. జో. జే. కెం. ఏ. రా. జే.
కే. రా. కుగ్గిమవాసి, గో. పూ. యం. యే. జా. కె. ను.
రెడ్డి, ఒకవిద్యార్థి, బో. కెం. కృ. చె. కెం. కృ. పూ. న.
పా. ఇ. క. గు. కం. బ. జా. బి. న. గ. న. పా. ను. జే.
జో. యన్. కు. కర్క. వా. రా. లా. నా. యం. యే. రెడ్డి
కె. రా. జో. జా. న్న. ప. నీ. రాం. య. అం. కెం. రా.
యం. యన్. కాశ్రి. పు. క్యా. రొంపియర్ల, కర్కం, బి.
కె. ను. సిం. కెం. భ. నూ. రా. నీ. చే. కెం. న. బి. జే.
దీ. పా. న. కైకరం పురవాసుల (సోత్సాహము, వా. నీ.
కా. నూ. సో. టి. వి. కెం. జాలంటియర్ల, దేశియగితము, జే.
చం. సి. కే. గ్రామాభిమాని, యే. జో. (కకటింకజాలము.—
అం. కె. నం.

జము. మనము వెంటనే ఆకారమునకు ప్రారంభింపవలయును. ఇదివరకును మనము కొంతకాలమును వ్యర్థము చేసియుంటిమి. ఆకాలచారణములన గలిగిన లోపమును నివారించజేయుటకై తగిన విధమున మనము కార్యారంభము చేయవలెను. మన యందు గలిగిన అవిద్యను మునుపటి అలసత్వములను కలిగిన లోపమును మరలించుచున్నాము, పాఠకుల దుర్భాసము దుష్ప్రవర్తనములన గలిగిన లోపములను మరలించుచున్నాము మనము కార్యచరణను దిగవలయును. మనకు తక్షణమే బాధ్యత యంత్రప్రభుత్వము లభింపవలయునని సంకల్పించుకొని యుంటిమి. అట్లు సంకల్పించుట యుక్తియు క్రమముగ నే యున్నది. దేశమునందలి రాజ్యాంగవర్ణము చేరియు, ప్రజలు వేరనియు మీరు మరువకూడదు. ప్రజాభిమతములను గొర్రును, వారి వికాసము గొర్రును రాజ్యాంగవర్ణము కల్పితమైన సాధనము లలో నొకటి. అట్లు అవిరెండును చేర్చేయగ నుండెను రెంటి యందలి పరస్పరకార్యచరణములననే యవి రెండును పూర్ణ వికాసమును పొందగలవు. ప్రజల విజ్ఞానధనమునకు అనుగుణముగ రాజ్యాంగవిధానమును దేశమునందేర్పరచి దానిని వికాసించ జేయువలసియున్నయెడల, మనము మనశక్తికి తగినట్లు ప్రజలను తదనుగుణముగ ప్రబోధించి తత్కార్యసిద్ధికి తోడ్పడవలయును. నేతమునందలి వినిధ్యప్రజలందు వికమత్స్యభావమును ప్రేరేపించి వారియందు అన్యోన్యము రాగమును దేశామరత్వని పురికొల్పి ప్రజాశక్తిసంతక వికముఖమున నడిపించుటకు కాంగ్రెసు మహాసభ పుట్టినవాటినుండియు సాధ్యమై ప్రజావికాసము విశేషముగ గలిగెను. ఇటీవల మనకు సంభవించిన విప్లవరంధర లన్నియు మనము వేలకొలది యెండవతర బడి చేయుటవలన కలుగు ప్రబోధముకంటెను ప్రజలనందరిని నేటిభవిష్యత్తే నైవాసగ్రహమువలన మన కిందుమాలమున ప్రయత్నముగ సాధ్యమైన వికమత్స్యభావము పూర్ణముగ వికసించి గంధిమహాత్ముని ఆధ్వర్యముక్రిందను అలీకయించెను. మహాత్మునకు చాలమంది తోడ్పడుచున్నారు. వారును వారి యనుచరులును మన దేశమునకు చేయుచున్న పాపనీవకు ఇప్పటివారును ముందు పుట్టినవారును వారికి కృతజ్ఞులై యుండకమానరు. కాని మనము వీర్యవంతులమై మహోన్నత దేశభక్తి వచ్చియుండలేదు. అందుకు మనము వెంటనే యింకను కార్యప్రయత్నములను చేయవలసియుండును. ప్రయత్న మే గాక, కార్యచరణమునకు కూడ దిగవలయును. ఇందుకు ప్రజాభికి విద్యాలాభమును విరివిగ కల్పించుట మొదటి సాధనము. కావున కాంగ్రెసు మహాసభవారు వెంటనే ప్రత్యేకముగ విద్యాభివృద్ధికై యొకసంఘము నేర్పరచి, వారు తమక్రిందను ఉపసంఘముల నేర్పరుచుకొని అధికారమును వారి కియ్యవలెను. వారికి విద్యావ్యాపనము చేయువని తప్ప మఱి యేప్రయత్నము నుండకూడదు. వారు ద్రవ్యమును వనూలుచేయుచు పంచేయగల సమర్థులను దేశమువెంట బంపించుచు దేశీయతాతలలను కర్మకారుల ప్రయోజనార్థము పెట్టించియు వారి ఉపయోగార్థ ముపన్యాసముల నిప్పించియు, వారికి తేనెకరములైన వ్యవహారమును ప్రత్యక్షపూర్వకముగ జూపించియు, వారు పనిచేయవలసియుండును. తరువాతను పరదేశములందలి మన ప్రజల తేనెమార్గములో చింపవలెను. వారు వెంటనే దేశమునకు తిరిగివచ్చుటకు తగు కట్టుదిట్టములను చేయవలయును. మన దేశసంస్కృతి పూర్ణముగ వికసించజేయుటకై దేశీయులందఱి కృషియు నవసరము. తరువాతను కర్మకారుల తేనెమనకును, నిష్పాకారుల యభ్యుదయమునకును, మనము కృషి చేయవలసియుండును. నేరజాతు లని వ్యవహరించుచున్నవారిలోని శ్రీపురుషుల బాగులను దేశీయుల వలెను నింతవరకును చూచియుండలేదు. వీరందరును ప్రత్యేకకాసనములకు వశపర్చి యుండుటచే తంటాలు పడుచుండిరి. వైసవరించిన సమస్యలను పరిష్కరించు నిమిత్తమై కాంగ్రెసు వారు వివిధసంఘముల నేర్పరుపగలెను. సంఘసంస్కర్తలు తాము చేయునదేమో చేయుచున్నారు గాని, కాంగ్రెసు వారు కూడ అందుకు తగిన ప్రయత్నములకు తోడ్పడవలెను. ఈ కార్యము లన్నియు చాకచక్యముతోడను, నైపుణ్యముతోడను నెరవేర్చవలెను. మన మొకజాతికిందను ప్రబోధితులమై పునర్జన్మముపొందినయెడల మన ప్రభావముచేతను నిరంకుశాధికారమును కలిగియున్నామని మనము సాధన భూతులగుటయే గాక అధికారేతరులై యుండి మనదేశము నుండి లాభములు దీయుచున్న ఇతర విరోధినినులకు గూడ నూతనదృష్టి కల్పించుటకు తోడ్పడిన వారల నుగుదుము. ఈ కార్యవిధానమువలన ఆంగ్లేయవర్తకులకును వ్యాపారులకును, కర్మకారులకును తగినంతమంది జూతలు లభింపక ప

సాగక తదవులాడుకొనునట్లు చేయగలము. అప్పుడు వారు మనకు భిన్నమనస్కులై యుండవలరు. ఇందువలన మనము, నైపుణ్యము, తెలిగ్రామ్యతాభిలషిని ప్రత్యేక ప్రావీణ్యము లేక మోటుపనిచేయు కర్మకారులందు సమైక్యతలు ప్రారంభము చేయుటకు మనకు పిల్చేరును. అన్నిటికంటెను ఆంగ్లేయులకు ద్రవ్యమే ప్రాధాన్యమని మనము మరచిపోకూడదు. అన్ని సాధనములకంటెను నాంగ్లేయునకు ద్రవ్యవ్యవస్థ కలుగుసాధన మనిన చాల కష్టముగ వోచును. భారతదేశమునందు లాభము దీయుచున్న ఆంగ్లేయునకు నష్టము గలిగించు తలంపుతో బుద్ధిపూర్వకముగ మన మేర్పాటుల జేయవలయును. భారత వర్ణమునందు మతపరత్వముల దీసికొని వెల్లి అక్కడ వస్తు సామగ్రి తయారుచేసి ఆంగ్లేయులు మన దేశమునకు బంపి లాభమును దీయుచున్నారు. అట్టి లాభమును చెడగొట్టుటకు మన కుచితమైన ప్రక్రియల నన్నిటిని మనము ప్రయోగింపవలయును. వారికి నష్టము కలిగించుటకై మనము కర్మకారులను చెల్లచెడలై పోతుండ కట్టుదిట్టములలో నుంచి మన దేశసాధనమును వృద్ధిచేయుటయే గాక లాభము తీయు నాంగ్లేయునిలాభమును చెడగొట్ట ప్రయత్నము చేయవలయును. పరదేశములనుండి మన దేశమునకు వచ్చుచున్నవల బహిష్కరించుటకు, మన దేశమునందు మతపరత్వముల పరదేశములకు పోతుండ నాపుడల చేయుటకును కాంగ్రెసువారు, నిపు యంతో గూడిన యొక సంఘము నేర్పరచి దానికి కాభాసంఘములను పెట్టుటకు అధికారమిచ్చునట్లు పనిచేయవలయును. మన కాంగ్రేయుల న్యాయము గలిగించునట్లు చేయుట కిదియే పరచుసాధనము మన దేశమునకు వచ్చి లాభము దీయుచున్న అధికారేతర యూరోపియనులు ప్రత్యేకనిర్దేశ ప్రాంతములు లేక విధిండులోని అల్పములలో నున్న వారవలె ప్రవర్తించుచున్నారు. ఈసంగతిని మనము మరువకూడదు. రిప్పునప్రభువు కాలమునుండియు మనల నీవిషయమై జాగ్రత్తగ నుండుమని కొరుచుచున్నామని మన మీవిషయమై నిర్లక్ష్యము చేయుచు వచ్చితిమి. ఆంగ్లేయునియందున్న గొప్పలోపము వాని ధనలబ్ధి త్వమేగాని వేరొండుగాదు. ఆంగ్లేయుని గట్టిగ లొంగదీయవలయునన్నయెడల ద్రవ్యవ్యవస్థ కలిగించుటే ముఖ్యసాధనము. ఆంగ్లేయుడు క్షితికాత్మకమైన సహించునగాని, ఒకడబ్బు పోయినచో సహించలేదని పరామదేశీయు డొకడు పరిహాసముగా జెప్పెను. ఒకాకొకప్పుడు సరహంతులకు జతీమానా చేసి కడలుటయు, దొంగతనము చేసినవారిని పోర్చుగీసు చేసిన వారిని కిరిబీయులకుండుటయు కలదు. పార్సీలుగా రొకప్పుడు యెత్తిపాడెమను నిట్లు చెప్పిరి:-ఆంగ్లేయ సేనలో, నాంగ్లేయులు, స్వామివారు, విషమ ప్రజలు కలసియున్నప్పుడు శత్రుముఖమును మొట్టమొదట విషమవారు భేదించినపుడు స్వామి ప్రజలు ముందుపోయి శత్రువులను వైదింక బట్టుకొందురు. అపుడు ఆంగ్లేయులువచ్చి, మిగిలినదానిని మూటగట్టుకొని తీసికొనిపోవుదురు." స్వాతంత్ర్యదేవత నిర్గుణరూపిణిగాదనియు, అది ప్రతిజాతియందును వారి చిత్తవృత్తి ననుసరించి యొకానొక లక్షణసంజాత మై యుండుననియు, వారాలక్షణమును బట్టి స్వాతంత్ర్యవ్యూహమును నిర్ణయించెదననియు, ధనవ్యామోహమే వారి స్వాంత్ర్యరూపమునకు లక్ష్యమై యుండుననియు బహు చెలిపియుండెను.

ఉత్తమాశ్రయము

దేశసాధనమును తిరుగ ప్రసాదించి దేశమునందలి ధనమును వృద్ధిచేసి, ఇక్కడ ఆంగ్లేయులు ప్రవేశించి సామగ్రిని సంపాదించి వస్తువులను తయారుచేసి మనదేశమునందును ఇంగ్లండునూను. అధినిదేశములలోను విక్రయించి లాభమును దీయుటకు వీలు లేకుండ నాటకపరమ నీకార్యవిధానము చాల నుత్తమగు శత్రుమై యుండగలదు. అందులో మన కష్టి యుపద్రవము కలిగించు సిద్ధాంతములేను. అది కాస్త్రవిరుద్ధమని రాజప్రతినిధి యెవరును చెప్పుటకు సాహసంపరు. మన మిట్లు చేయుటయే ద్వేషభావము నెంతమాత్రమును మన కడుపునొప్పెట్టుకొనకూడదు. కేవలము ఆంగ్లేయ వస్తువులను మాత్రము బహిష్కరించుటవలన ప్రయోజనముండదు. అందువలన విదేశములనుండి సరకులవచ్చునదే ఇప్పటివలెనే మనదేశ పరిశ్రమలు పూర్ణముగ వికసించవలవు. ఇంతవరకును ఆంగ్లేయమునందలి యేపక్షమును ఆక్రయింపక తటస్థముగ నుండి పనిచేయుట కాంగ్రెసునకు అచారమై యుండెను. కాంగ్రెసు ప్రాచుర్వకాలములో నట్లుచేయుట యుక్తియు క్రమముగ నుండినను, ఇప్పుడా తటస్థభావమును కృతించి ఒకపక్షమును ఆక్రయించుట యుక్తియు క్రమముగ నుండునని నాకు తోచుచున్నది. కాన్ఫరెన్స్ పక్షమువారు

గాని, యూనియన్లు పక్షము వారు గాని మనకు పనికిరారు. కావున నిక లేబరుపక్షమును గాని లిబరల్ పక్షమును గాని ఆక్రయించుకొని మనము పనిచేయవలసి యుండును. లిబరల్ పక్షము వారిలో నొకరిద్దరులేప్పు, తక్కినవారందరును పూర్వసాంప్రదాయము నిష్ఠుకు వదలివేసియుండెరి. ఇకను మనకు ప్రయోజనకరముగ నుండు వారు లిబరల్ పక్షమువారు మిగిలియుండురు. వారిలో కెన వరీ కంటి "ఇండిపెండెంటు లిబరల్స్" కూడ గలరు. మనవారు ఇనివరకే లేబరుపక్షమువారితో కలసి మెలసి పని చేయుచున్నాము. కర్నల్ వెడ్డెవుడ్ బెకెన్సూరు మున్నగు వారు మనతో సంతోషపూర్వకముగ పనిచేయుచున్నారు. మనకోరికలను వారు తృప్తికరించి మనతో పనిచేయుటకు దిరాకరింపరు.

మూడేమార్గములు

స్వపరిపాలనా ప్రాప్తమునకు మన మవలంబించ వలసిన మార్గములు మూడు గోచరించుచున్నవి. వైదనిర్ణయప్రకారమును, ఆధునిక ఆధునాతన కాలములందలి స్వతంత్రదేశములలోని విజ్ఞానవంతులు అనుభవపూర్వకముగ ప్రయోజన ఆప్రయోజనముల నిర్ణయము ననుసరించియును, భారత జాతిని నిర్మింపవలయును. మన దేశమునందు లాభమును దీయుటకై యున్న పరదేశీయులును, విరోధాజ్ఞీయులును కొట్టుకొని పోవుచున్న లాభమును వారట్లు కొట్టుకొనిపోతుండ అపుడలచేసియు, మనదేశమునందు పొందుచున్న లాభములను వారికి తేకుండ చేసియు, దేశమునందలి పారిశ్రామిక, ఆర్థికస్థితులను క్రొత్తగ నేర్పాటు చేయవలెను. మనము ముఖ్యముగ లేబరుపక్షముతో కలిసి పనిచేయవలెను. నేను తెలిపిన కార్యవిధానమువలన ప్రజలలో ప్రజలకు భేదభావ ముదయింపదు. ఈర్ష్య జనింపదు. నిర్బంధవిధానమును పురికొల్పి లక్షణము లిందు కానరావు. ఈ కార్య విధానమును ఆచరించుటకు దిగిన అనుచరులకు ముప్పు ఎంత మాత్రమును సంభవించనేరదు.

మన మాలోచింపవలసినవి రెండుమార్గములే గలవు. అంతేగాని, నిరంకుశాధికారవర్ణమును, మనమును, ఇప్పుడు చేయుచున్నట్లు మూడవ పంథలేదు. తమకట్టి తలంపు లేదని వైకిచెప్పుచు నిరంకుశాధికారవర్ణము మొదటినుండియు ప్రజలలో సహకారము నపేక్షింపకుండ ప్రజల కొక ధర్మమును, యూరోపియనుల కింకొక ధర్మమును అవలంబించి, క్రమక్రమముగ స్వాతంత్ర్యదేశములలో నెన్నడు కనివిని యెరుంగని నిర్బంధకాసనములను ప్రయోగించుటయు కలదు. మనస్థితికడు దుర్భరమయ్యెను. ఎవరుకమిటీ రిపోర్టువలన అనుష్ఠరస్థితి మరింత అధిగన్నమయ్యెను; మనమింక దాని నెంతమాత్రమును భరింపజాలము. ప్రస్తుత విషమస్థితిలో యెవరికెన్నున వారు సమయోచితముగ పనిచేసి, అసర్థములనుండి బయటబడుటకు కృషి సలుపుటకు తగిన కార్యక్రమమును నిర్ణయించుటయేగాక, ఆ కార్యక్రమము నాగరికలోకము నందలియుత్తముల మన సమలను రంజింపజేయునదిగ నుండవలయును. ఇంగ్లండుదేశము కండ్లమూసికొని యింక తనయిష్టముచచ్చినట్లు పనిచేయుటకు వీలులేదు. మనము కష్టబాలమునుండి విముక్తికొంది గంధిమహాత్ముడు వెల్లికట్టు నిష్కల్మష మగు మనోజాక్ష్మాయములతో ఆంగ్లేయులను మనము ధర్మమును ప్రసాదించవలసినదని లోకముముందర ప్రశ్నించవలసియుండును. మీరు దీనిని మనోవాక్ష్మాయకర్మలచే అవలంబించవలయును.

మనము కోరవలసిన కోరికను యోజితముతో నడుగుటయే గాక, మన కేమి కావలయునో వాని స్వరూపమును నిర్ణయించుటయుండును, అస్వరూపుప్రాప్తికి పనిచేయుటకు నుకూడ. మనముందర మేకిభవింపవలెను. దేశజాతిస్వభు తక్షణము తమకు బాధ్యతాయంత్రప్రభుత్వమును ప్రసాదించి తీరవలెనని ఒక్కపెట్టున కోరుచున్నారు. ఈసంగతి నాకు బాగుగ తెలియును. మీరందరు కూడ నిట్లే తలచుచుంటిరని నే భావించెదను. కాని ఆఫలప్రాప్తికి కావలసిన కార్యచరణమునందు మనము ఏకిభూతుల మై యుండనియెడల నేను మాత్రముఖమును దైవముఖమును చూచి మనకుగలిగిన యాతరుణము బాధిపోవు ననియు మనయొక్క స్వాతంత్ర్యస్ఫూర్తి యెండమావులవలె కంటికి గనబడి తుణుములో అదృశ్యమై ఉత్తరక్షణములో తిరిగి గోచరమై మనల నెప్పుడు నిట్లే వ్యామోహితులను చేసి మోసపుచ్చక మానదనియు చెప్పుకొనెదను. అట్లు మనకుదొరకిన అనుకూలతరుణమును బారవిడిచినయెడల మనము అనాలోచితముగ తొందరపడినట్లును, భగవత్ప్రసాదమైన మన నిముక్తితరుణమును బారవిడిచినట్లును లోకులను, మన

భావిసంతతివారును మనలను నెవ్వరికీ మనము. విశ్వభావముతో నుండినా మనము తరింపగలము, లేక కలహము పెట్టుకొంటేమా నాశనమైపోదుము.

ప్రజాప్రభుత్వ స్వరూపము

దేశమునందు నెలకొల్పిన ప్రజాప్రభుత్వ స్వరూపము యేకచ్ఛత్రాధి పత్యంబుగ నొక్కరే పరిపాలించుచుండినను, లేదా ప్రజాసమాసము తమలో తాము వ్యవహారముల నన్నింటిని సాకల్యముగ నందరియందుకొని పరిపాలించు చుండినను నీనిలో దేనిని బట్టి ప్రజాభివృద్ధికి సౌఖ్యమును స్వాతంత్ర్యమును గలుగుచుండెనో ఆ సౌఖ్యమును, ఆ స్వాతంత్ర్యమును బట్టి యా ప్రభుత్వమునందలి లోపాలలోపముల గనిపెట్టవచ్చును. ప్రభుత్వవిధానమెట్లు నిరూపితమై యుండినను ప్రజలందఱు సంతోషించుకొని వ్యవహారముల నిర్ణయించుకొని యెడల ప్రజాస్వాతంత్ర్యమునందలి రాజ్యవేత్తల యభిప్రాయము, వ్యక్తి స్వభావమును, స్వాతంత్ర్యమును ధారపోసి ఒక్కరు చెప్పు మాటను పట్టుకొని వ్రేలాడి వారి యిష్టానుసారము చేయుట స్వాతంత్ర్యమునకు భిన్నముగాని యనుకూలము గాదు. స్వార్థ, యేధాన్య, జర్మనీయున్న గుసామ్రాజ్యము లుచ్చదశయందుండినను ఏకచ్ఛత్రాధి పత్యమును నమ్ముకొని ప్రజలు తమ సహజసిద్ధమైన వ్యక్తిస్వరూపమును యెప్పుడు విస్మరించిరో యానాడే యవి యుచ్చన్న మగుటకు మొదలు పెట్టినవి. మన మీవిషయమును బాగుగ గమనింపవలయును. ఇప్పుడు దేశమునందు జీర్ణించియున్న నిరంకుశాధికారమునకు బదులు క్రొత్తనిరంకుశాధికారమును తెచ్చిపెట్టు కొనకూడదు. మనము బాధ్యతా ప్రభుత్వము నెలకొల్పుటతో మాత్రము సంతోషింపకూడదు. ఆస్పదపాలనావిధానము మహాన్నత దశయందుండనట్లు నిలువజెట్టుటకు పాటుబడవలయును. స్వపరిపాలనము లభించినను జమైకా దానిని అనుభవించలేక విడిచిపెట్టివేసెను.

కర్మకాలమునందు భరతవర్ష మున ప్రజలు పరిపూర్ణ వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యముతో పరిపాలించు కొనుచుండిరి. ప్రభుత్వమునకు నిలయములైన పట్టణములందును, గ్రామములందును ప్రజలు తమ వ్యవహారములను తమలో తామే నిర్వహించుకొనుచుండిరి. కాని తమ వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యమును మరచి యొకరినే నమ్మియుండలేదు. రాజు పాలనాకార్యములందు మంత్రులతో సలహాచేయుచుండెను గాని తన యిష్టానుసారముగా గాని, తన నాశ్రయించియుండు మంత్రులను గాని విని యేమి నైనను జేయలేదు. న్యాయాన్వయ విచక్షణయందు నైతము మన పూర్వులు ఒకరు చెప్పినమాటనే విశేషముగ గురు చెప్పు మాటలనే పాటించుచుండెడి వారు. మనకు ప్రజలందఱిని సంప్రదించి పాలించువిధాన ముగ్గుపాలతో వచ్చినది గాని క్రొత్తది గాదు. కావున మనమిప్పుడు యాధర్మమునే పాటించుచు ప్రభుత్వవిధాన మేర్పఱుపవలసి యుండును.

కలకత్తా కాంగ్రెసు తీర్మానము వలన గతిగడి యనర్థము నొక దానిని పేర్కొనెదను. నిరాకరణోద్యమ కార్యవిధానమును, దానివలన గలుగు దోషములను మనము నాలుగు నెలలనుంచి గుర్తించుచుంటిమి. ఆ కార్యచరణమువలన ప్రజలలో భయమును, వేదనయును, తీవ్ర రాగ ద్వేషములను తుర్జ్వయును, అతిశయించెనో లేదో మీరే నిర్ణయించుకొనవలయును. నిరాకరణవిముఖులుదానిని గూర్చి యేమనుచున్నారో గూడ మీరాలోచించవలయును. మనము జాతివైషమ్యములచేతను, వర్ణ భేదములచేతను, వేరుబడియుండి స్వపరిపాలనాధికారమునకు దగియుండలేదని నిరంకుశాధికారవర్ణమువారు జెప్పుచునేయుండిరి. హిందూ మహమ్మదీయులకు క్రొత్తగా మైత్ర్యము గలిగినందులకు మనము సంతోషించెదము. కాని నిరాకరణవాదముతో దేశమును రెండుపక్షములుగ జేసి యొకరితో నొకరికి ద్వేషము గలుగజేయకూడదు. ఇట్లు మనము స్వయంకృతాపరాధముచే దేశమునందు రెండుపక్షముల దెచ్చిపెట్టి తన్మూలమున ద్వేషమును ప్రబలజేసి దైవానుగ్రహమువలన హిందూ మహమ్మదీయులయందు గలిగిన యొకమత్యలాభమును పోగొట్టుకొనిన వార మగుదుము. నిరాకరణోద్యమమును ప్రారంభించిన గాంధీమహాత్మున కసలు అనర్థము దెచ్చి పెట్టవలయునన్న సంగత్యము లేకపోయినను యిటువంటి యుద్ధమమువలన నంతకలహములు వృద్ధికాగవని లోకానుభవము చెప్పుచున్నది. కార్యాచరణమునందు ఒకరి నొకరు బహిష్కరించుకొనక మానరు. విర్రుండలోగూడ నట్లే జరిగెను. కావున నట్లే మనదేశమునందును నిరాకరణోద్యమ వ్యాపకమువలన జరుగు నని, దైవచింత చేతను, ధర్మబుద్ధిచేతను, దేశానురాగము చేతను, మీరే యోచింపవలయును. ప్రాతపద్ధతులను వదలి ప్రభుత్వమువారిని యాచించి మన కోర్కెల నెఱవేర్చుకొనకలె

నని చెప్పువారిలోగూడ కొందఱు సహాయనిరాకరణోద్యమము నిర్విఘ్నముగ కొనసాగినయెడల దేశమున కనర్థము కలుగు నని భయపడుచున్నారు.

కాంగ్రెసు విధానము

కాంగ్రెసు విధానమును మార్పుచేయుమును మీరు ముఖ్యముగ యోచింపవలసి యుండును. కాంగ్రెసు విధానమెట్లుండవలయునని మనము యోచింప కూడదు. ఎందుకు మార్పునలయునో, ఎట్లు మార్పువలయునో యోచింపవలయును. ఈరెంటికిని మాతృభేదము గలదు. మనకు లాభమందునపడే మనము మార్పును కోరవలసి యుండును. నేను దానినిగురించి యొకమాటయే చెప్పదలచితిని. భారతవర్షము ఆంగ్లాసామ్రాజ్యంతర్భాగమై యున్నదనియు, ప్రజలు స్వాతంత్ర్యమును ప్రబోధము ననుభవించుచున్నపుడు గూడ భారతవర్షము ఆంగ్లాసామ్రాజ్యంతర్భాగమై యుండవలె ననియు నే నారంభము నుండియు తెలుపుచునే యుంటిని. ఈ భావనివాద విధముగా మనకు స్వాతంత్ర్యమును, సౌభాగ్యమును, యితరజాతులతో సహానముగ తలయెత్తుకొని దిరుగుభాగ్యమును యెట్లు గోరుచున్నారో నేనును యట్లే గోరుచున్నాను. వారి కెంత మాత్రమును నేను తీసిపోవువాడను గాను. భారతవర్షము ఆంగ్లాసామ్రాజ్యంతర్భాగమై యుండి స్వాతంత్ర్యము ననుభవించుచుండుట యెక్కువ లాభకరమనియు, భారతవర్షము ఆంగ్లాసామ్రాజ్యమునందే విడివడి స్వాతంత్ర్యమును బొందుట అంతకంటె యెక్కువ లాభకరముగ నుండి దేవయ. నాకు నిర్మలబుద్ధితో యోచించిన తోచుచుండెను. ఏమమావధి సలహా ప్రమేయపుడు ఆంగ్లాసామ్రాజ్యముతో సంబంధమునకుట చేతనే తన స్వతంత్ర్యము నిల్పుకొని జపాను శత్రువు పేరు ప్రతిష్ఠలతో బ్రతుక గలిగెనని మీరు మరచిపోకూడదు. మనము బ్రదికియున్న వాళ్ళును ఆంగ్లాసామ్రాజ్య సంబంధముగా నున్న యెడల మనకు యెక్కువ లాభదాయకముగ నుండును గాని కొంతకాలము మాత్ర మట్లుండుటవలన లాభములేదు. మొన్న మొన్నటివరకును విర్రుండుదేశభిక్షల ధోరణి యిట్లేయుండెను. కాని యిప్పుడు వారు తమమనోభావములను మున్నుకొనుటకు కారణము లేకపోలేదు. వారింత కాలమును తమకు స్వాతంత్ర్యమును ప్రసాదించుమని గర్హించెట్టుచున్నను మంచి తిరుణములో దానిని ప్రసాదించ నిరాకరించి నందువలన వారి ధోరణి మారెనని ప్రస్తుతియు ఆంగ్లాదేశ మాతృభావ కూడ ఒప్పుకొనుచున్నాడు. మనదేశమునకును విర్రుండు దేశమునకును జాల భేదముగలదు. విర్రుండుదేశము ఇంగ్లాండుదేశమునకు చాల దగ్గరగ నుండుటచే పరిపూర్ణాధి నివేశరాజ్య స్వాతంత్ర్యాధికారము నిచ్చుటకు వీలులేకపోయెను. మనము దూరమునంటిమి. వారికిని మనకును జాతిమతములు భిన్నములుగ నున్నవి. విర్రుండుకును ఇంగ్లాండునకు గల విభేదస్వరూపమును నేను పూర్ణముగ గుర్తించలేకన్నాను. విర్రుండును చూచి మన ధోరణిని మార్చుకొనుట తగదు. మనకును వారికిని యెట్టిసాపత్యమును లేదు. మనకు ఆంగ్లాపాలకులు స్వపరిపాలన మిచ్చెదమని వాగ్ధత్తము చేసిరి. కాని యింతవరకును వారు చేసిన వాగ్ధత్తముల వలన నెట్టి ఫలముగలిగెనో మనకు స్వానుభవమువలన తెలిసియే యుండును. మనము నిరాశమాత్రము చెందకూడదు. మనము యోగ్యముగ ప్రవర్తించి కట్టకట్టముల జేసికొని బాగ్ధత్తగ నుండిన యెడల వారు మాటతిప్పకుండ చేరుగలము.

విషయదశ

మనము రెండుసంవత్సరముల నుండియు చాల విషమావస్థయందుంటిమి. ఆవిషమస్థితి యిప్పుడు మరంతవిషమించెను. భారతదేశ చారిత్రమునందును, తత్రాపి కాంగ్రెసు చారిత్రమునందును నీ సాగపుర సమావేశమే యత్యుత్తమమై విరాజిల్లగలదు. ప్రస్తుతి విషమావస్థనండి తొలగించుటకు యిదియే సాధనభూమి. మన దేశమునకును, మనకును ఆత్యుత్తమ లాభమును, సౌభాగ్యమును, సంపదమును చేకూరునట్లు మనము సమాలోచనము చేసి పనిచేయవలయును. మన తిరుణోపాయము గాంధీమహాత్ముని చేతియందును మాంఛేగ్యుచేతియందును గలదు. మనము వారుభయాలకును రెండు సందేశముల సమర్పింపవలయును. మాంఛేగ్యుతో మీరు గెప్పుడు. నేను గాంధీకి చెప్పెదను. “అయ్యా మాంఛేగ్యుగారు! దయ జేసి యిట్లాచేయండి” అని మీరుచెప్పండి. “మహాత్మాగాంధీ గారు! యిట్లాచేయకండయ్యా” అని నేను చెప్పెదను. ఈరెంటిని వారు స్వీకరించి యేమి చెప్పునారో దానిని బట్టియే మనకు తరణోపాయము కలుగవలయును. యుద్ధకాలమున నాంగ్లాప్రభుత్వమువారు విజయయంజన తోడనే తాము పూర్వము చేసిన వాగ్ధానముల నిర్లక్ష్యము చేసిరి. భారతవర్షములో వెంటనే బాధ్యతాయత ప్రభుత్వము నెలకొల్పవలసి. భిలాఫర్డు వ్యవహారములో మహమ్మదీయ పవిత్రస్థానముల జోలికి రామని వాగ్ధానముచేసిరి. అధినివేశ రాజ్యములయందు దిలి భారతీయులకు కష్టములు లేకుండ తమతో సరిసమానులుగ నాదరించెదమని గూడ వాగ్ధానము చేసిరి. కాని యుద్ధము గెలుచుట తోడనే వారికి పూర్వప్రవృత్తి తల చూపెను. ఇప్పుటికైనను మించిపోలేదనియు, ఇంతవరకు ఆలస్యము చేయుటచే నింకను నష్టముకలుగ లేదనియు వారికి తెలియజేప్పవలెను. కొంతకాలపరిమితి నేర్పరచి, ఆకాలములో బాధ్యతాయత

ప్రభుత్వమును ప్రసాదించునట్లు చేసికొనవలెనని మనకు కొండరాంగ్లేయు మిత్రులు సలహాచెప్పుచున్నారు. గాని, మన కది రుచింప నేరదు. మనకు ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యము లేనిదే మన మొక్కనిమిషమైనను బ్రతుకజాలము. మనము నానాటికి మరంతక్షణదశకు వత్తుము. మన కీ ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యము యివ్వకుండుటకు యే విధమైన ఆక్షేపణయు నుండజాలదు. సంస్కరణ కావనము నందలి కాలపరిమితి చేతను, ఉపాధ్యాయునందు కల్పించిన ఆటంకముల చేతను, బహుళక వారు మన కార్థిక స్వాతంత్ర్యమును యివ్వ మరచియుండురు. దేశీయనిర్మాణమునందు బర్నిచెప్పినట్లుగ ద్వేషమువలన నాశనమే గాని కల్యాణము కలుగ నేరదని మీరు మాంఛేగ్యునకును, నేను గాంధీమహాత్మునకును తెలియజేప్పవలెను. పంజాబు దురంతరములందు మనకు భరింపరాని పరిభవములను గావించిన వారిని శిక్షింపవలసినదని యింకను కోరుటవలన ప్రయోజనము కలుగదు. వారిని శిక్షించుట ఉత్తమము. కాని అదురంత కార్యములను మాత్రము మనము మరచిపోకూడదు. ఏలాతియు యే మానవుడును తమ పూర్వప్రాణమును మరచియో, మానవకృత్యముల వలన తమకు సంఘటిల్లినపూర్వాపచారములను మరచియు వికసింపజాలరు. ఇటీవల జరిగిన కార్యానుభవమును మనము మన మనస్సులలో పెట్టుకొని, మన భౌతిక తత్వమును వెంటనే నిర్ణయించుకొనవలెను. మన సంతకల్యమునం దెంతమాత్రమును ద్వేషభావముండకూడదు. మన కపకారము చేసినవారిని శిక్షించుట మనకు సహజగుణము. దీనివలన లోకములోని వారు కూడ ద్వేషమును మరచి ప్రేమ పూర్వ లగుదురు. మనకు ప్రేమయు గలుగును. మనకు దేశానురక్తియున్నను దానివలన మానవ మాత్రుని యెడ మనము చూపవలసిన వాత్సల్యమునకు ఆటంకము కలుగ ననియు, వైగా అట్టి ప్రేమ కది సాధనభూతమై యుండుననియు పరామర్శదేశాధ్యక్షుడు డగు ఫాయిత్ కేరు చెప్పిన మాటలు మనకును వర్తించును. మనము ఆంగ్లేయు లందరి యందును ధర్మగుణమును చూపకూడదు. మనము ఆజాతీనంతను నిందింపజాలము. దీనికి నిదర్శనము కావలసినయెడల, పంజాబులోని దురంతములకును ఆంగ్లేయులలో నూటికి తొంబదియందొకని యెట్టి సంబంధమును లేదని కర్మల్ జెడ్డి పుట్టుగారు వదించియున్నారు. మనలో వాత్సల్యముండి, ద్వేషము పోయినయెడల మనకు జరిగిన అన్యాయమునకు ప్రభుత్వమువారును మిగిలిన పదిమంది ప్రజలను పశ్చాత్తాప పడునట్లు చేయగలము. వెంటనే మనకు స్వపరిపాలనాధికారమును ప్రసాదించునట్లును, ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యము నిచ్చునట్లును చేయగలము. వారు మన కోర్కెల నప్పటికిని నిరాకరించినయెడల వారెండు కట్టుచేయుచుండిరో మనము వెంటనే ప్రహింపగలము. మన మట్లు చేయుటకు సంతకల్యమునందే గాక, కార్యాచరణమునందును ఏకీభావముతో కృషి సలుపవలెను. మన మందరమును యేకీభుద్ధులమై యుండి హంగరీ, విర్రాండు దేశములు స్వాతంత్ర్యాధిమై యనలంబించిన దురంత కార్యములను స్మరింపక, ప్రాణము, ఇటులిదేశము లవలంబించిన సౌమ్యపద్ధతులనే ఆశ్రయించి మోక్షమును సాధింతు మని ఆంగ్లేయులకు ఘంటావధముగ జెప్పవలెను. ఒకవేళ కారణాంతములచే మన మాచరించు కార్యములందు దురంతములు తలనూపినయెడల, అట్టి దురంతములకు మూలకారణము ఆంగ్లేయులే గాని భారతీయులు కాజాల రని చెప్పిజేయవలెను. ఆంగ్లాపాలకులు నిరుదే పాంచాలమునందు దురంతకార్యములను జరిపిరి. విర్రుండులోకంటె కూడ యెక్కువ దురంతములను ఆంగ్లేయులు పాంచాలమునందు చేసిరి.

పునర్జన్మ

భారతీయులు పునర్జన్మ స్మృతి యేకీభుద్ధులై, యేకవాణితో, స్వాతంత్ర్యమును సర్వసమత్వమునే గాక, సర్వజన సౌభ్రాతృత్వము కూడ మా యాదర్శమే యని భూసభోంతరాశములు నిండునట్లు ఉచ్చరించుచు మేమును “మానవమాతృలమే. మేమే మానవు లందరిలోను ఆద్యులము, ఆగ్రగణ్యులము. తిరిగి మేమే యాగ్రస్థానమునే యలంకరింప సంతకల్పించితిమి. మీరింకను యిచ్చటి యధికారవర్ణమువారి నే నమ్ముకొని మాకోర్కెలను తృప్తికరింపకూడదు.” అని విస్పష్టముగ నాంగ్లేయులకు తెలుపగలము. మీరింకను అన్యత్వములో పడబోకూడు; అందువలన వ్యవహారము విషమించిపోవును. కొందరింకను యిప్పటికిని ఆంగ్లేయులయెడ వాత్సల్యముతో నున్న వారు కలరు. నిరాకరణోద్యమము కీక్రముగ వ్యాపించిపోవుచున్నది. ప్రజలు విప్లవమార్గములనుండి తొలగి సౌమ్యపద్ధతులతో తమ కామితార్థములను సాధింప సమకట్టిరి. దీనివలన ప్రజలయందు గల ప్రభుభక్తి పరామర్శత ప్రత్యక్షముగ వ్యక్తమగుచుండెను. మోసముచేసి మమ్ముల నిట్టిస్థితిలోనే నిర్బంధపద్ధతులచే నణచి యుంచుట చాల ప్రమాదకరము; అవ్యక్తము. అత్యుపాత్యకారకము. “మీకు స్వపరిపాలన నెప్పుడో యిచ్చుటకు సంతకల్పించి యుంటిమి. జాతీయసమితిలో మీకు సభ్యత్వమిచ్చితిమి. సామ్రాజ్యసభయందు మీకు ప్రాతినిధ్యమిచ్చితిమి” అను నీ మొదలగు మాయమాటలచే మమ్ముల నిక ప్రమ. పెట్టజాలరు. ఇన్నిమాట లెందుకు; బుద్ధితెచ్చుకొని మాతో కలసియుండుడు; లేనియెడల తొలగిపొండు; అనకసరముగ రక్తపాతము కలిగింపక మరీ తొలగిపొండు.

భారతజాతీయమహాసభ

35-వ సమావేశము : నాగపురము నందు ఆదివారము గూడుట

సభాధ్యక్షులు నేలం విజయరాఘవాచార్యులచారి ప్రారంభోపన్యాసము

ఆశాభంగకరముగ నుండును.

నాగపురము, డిసెంబరు 26:—

నేడు నాగపురమునందు గూడిన దేశీయమహాసభాధ్యక్షులను వహించిన నేలం విజయరాఘవాచార్యులవారి యపన్యాసమునందలి సాహిత్యనిరాకరణకార్యక్రమమును గూర్చి వారిచ్చిన యభిప్రాయములను ముందుగ ప్రచురించితిమి. ఆ పిమ్మట మిగిలిన భాగములను సంగ్రహముగ ముద్రించితిమి :

సహాయనిరాకరణకార్యక్రమము.

ప్రతివోటును ఒకప్రశ్నను అడుగుచున్నార. మీ రడిగడి కోర్కెలకు ఏమి ఆధారము కలదు? బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము సిద్ధించుటకు ఇంగ్లండుదేశమును బలవంతపెట్టె గల సాధనము మీ కోరిక కలదు? విప్లవము కావట్టి కాంతిసాధనమును మీ చేయి యుపయోగించెదరు? ఈ ప్రశ్న చిహ్నంతో గూడుకొని యున్నది. దీనికి సరియగు సమాధానము గూర్చి ఎన్ని సార్లు యోచించినను నాకు భయము కలుగుచు నేయున్నది. వినన దీనిని పరిష్కరింపకలేవును. ఆ పరిష్కారము ననుసరించి యే మన ముక్తి ఆధారపడెదముండును. అందుచే ధర్మబద్ధులమై కడుజాగ్రూహకతో ధైర్యమును కోల్పోక కృషి సల్పవలయును. ఇందుకోరకు ఇతరస్వతంత్రదేశముల చారిత్రమును పఠించి ఆ దేశీయుల అనుభవములను, రాజకీయపరిజ్ఞానమును మన మధారముగ గైకొనవలెను. వెనుకటి చారిత్రమును గమనింపవలయును. అనుభవముచే యోగ్యమయిన వని నిర్ణయింపవలయును. ఆవిధానములను మార్గదర్శకముగ గైకొనవలయును. సురక్షితముగ ముందుకు నడివలయు ననిన ఇదియే యుత్తమమార్గము. ఈ ప్రశ్నకు కలకత్తాలో గూడిన ప్రత్యేక కాంగ్రెసుసభ ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు అధికసంఖ్యాకుల మూలమున సాహిత్యనిరాకరణకార్యక్రమము నామోదించెను. కార్యక్రమమును గూర్చి మాత్రమే చర్చింపబడెను గాని సిద్ధాంతమును గూర్చి గాని దాని నవలంబింపవలసిన యావశ్యకత గూర్చి గాని ప్రత్యేకముగ చర్చ జరుగలేదు. సహాయనిరాకరణమును అవలంబింపవలయునను విషయములో భేదాభిప్రాయ ముండజాలదు. రిఫ్ సంకల్పిరములనుండియు మనము విన్నపముల నంపుచుంటిమి. ప్రార్థనలు చేయుచుంటిమి. ఆందోళనము జరుపుచుంటిమి. కాని ప్రయోజనము లేదయ్యెను. ఇందుకు తోడుగ అధికారులు మన నిస్సహాయ స్థితిని సందుచేసికొని మరింత బాధపెట్టిరి. అందువలన మన జన్మస్వాతంత్ర్యములను రక్షించుకొనుటకు మనము పూనవలసి వచ్చెను. అట్టి దుస్థితియే బ్రిటిషుకాలనీలలో కూడ ప్రబలెను. అంతేగాదు. దేశమంతయు కన్నీరు మున్నీరుగ విలపించుచుండ ఆవమానపరంపరలు మనపై కురిపింపబడెను. పంజాబు అల్లరుల సందర్భమున ప్రసాదించబడిన నష్టపరిహారముల నొకసారి పరికింపుము. బాధపడిన యూరోపియనులకు బాధపడిన భారతీయులకు ఎట్టి తారతమ్యము చూపింపబడెనో పరికించిన మనమాళ్లు తృప్తికరింపబడె ననియు, మనము మానవమాత్రులముగ గూడ పరిగణింపబడ లేదనియు స్పష్టమగుచున్నది. ఎవరుకమ్మిటి రిపోర్టును ఒకమారు తిలకింపుడు. ఆసంఘమునకు సర్ ఒడ్వయరును అధ్యక్షునిగ నియమించిన విధమును కనుగొనుదు. జనరలు డయరుకు స్మరణచిహ్నమును నెలకొల్పియు అధికారులు దానికి చందాలు నొసగుగూడదని ప్రభుత్వము వారు నిషేధింపవలసిన స్థితి కచ్చుటయు నెంత విచిత్రమో చూడుడు. డయరు నేనాని చేసిన వధలను కలకత్తా యూరపియను సంఘమువారు సమర్థించినవిషయమును స్మరింపుడు ! తీర్మానపరంపరతో కాలము గడపెడి దినములు గలిగించెను. మనము నాశనముగాకుండ చూచుకొనవలయు ననిన ఆంగ్ల దేశము స్వాతంత్ర్యము ప్రసాదించునటుల బలవంతపెట్టవలయును. ఇప్పుడు మనము ఆలోచింపవలసిన ప్రశ్న యొకటి కలదు. ఇది వరకు అంగీకరించిన సహాయనిరాకరణకార్యక్రమము సరియైనదా? మన యుద్దేశమును సఫలపరుచునా? అని విచారింపవలయును. సిద్ధాంతము నిర్వచనము కాలేదు. అపని చేయుటయు కష్టము. సాత్వికనిరోధము, సమ్యక్జ్ఞలు, మొదలగునవిన్నయు దీనియందు జేరును. రాజప్రతినిధి గారు ఈసిద్ధాంత

ము కాత్త్రునిధి చని చెప్పిన సంగతి మీకు తెలిసియుండును. వీరి ప్రతిపక్షము విస్మయము కలిగించుచుండెను. బ్రిటిషు చారిత్రమునం దెల్ల నిశీధనమయము తెచ్చిపెట్టిన రాజప్రతినిధి కాత్త్రు మన నెదియో అది యొక్కడ దొరకునో చెప్పిన బాగుండును. ఆంగ్లదేశపు కాత్త్రును హిందూదేశమునకు వర్తింపజేడల అందులో ఏభాగమునకు ఏనూత్రమునకు సహాయనిరాకరణనూత్రము వ్యతిరేకముగ నుండునో వారు చెప్పెదరా? అటుల కానియెడల బ్రిటిషు పరిపాలనావిధాన మింతయు విజేతను, పరాజితులకును, యూరపునకును ఆశయాభాగమునకును, శ్వేతజాతులకును, తదితరులకును, సహాయనిరాకరణమునకును గల సహాయనిరాకరణమైన ఆధారపడి యున్నదని చెప్పవలయును. హిందూదేశములో కాసనము లనేకములు ఇట్టి సహాయనిరాకరణమును అనుసరించుచున్నది. బ్రిటిషు కాత్త్రుమన కివి విరుద్ధములుగ నున్నవి. ద్వంద్వ ప్రభుత్వపు విధానము అధికారవర్గమువారు అవలంబించెడి సహాయనిరాకరణ సిద్ధాంతమునకు అనుగుణముగ నున్నది. అందుకే గాంధీ మహాత్ముని సహాయనిరాకరణనూత్రమునా కాత్త్రునిధి చని ప్రభుత్వమువారు చెప్పట వాస్తవమే. ఇందుకు మారుగ నీ యుద్ధమనూత్రము త్యాగము, అహింస, వ్రతము, లగుటచేతను అధికారవర్గము వారి సహాయనిరాకరణనూత్రము స్వాధీనపరత్వముతో కూడుకొని నీచముగ నుండుటచే మహాత్ముని సిద్ధాంతము పవిత్రమంతమైనదని చెప్పటకు సందేహపడ నక్కరలేదు. ఈసిద్ధాంతము వ్యాయమునకు విరుద్ధముగ పనుబలమును సమర్థించుటకు పూనుకొనుట లేదు. ఇట్టి సిద్ధాంతమును ఆత్మరక్షణార్థము ఉపయోగించుటకు మనకు వాక్కు కలదు.

కలకత్తా కాంగ్రెసు తీర్మానము.

ఆత్మసంరక్షణార్థము స్వాతంత్ర్య సిద్ధి కోరకును, స్వరాజ్యప్రాప్తికోరకును, ఈ సాధనము నవలంబించు నుద్దేశముతో కలకత్తా కాంగ్రెసు తీర్మానము ఎంతవర కుపయోగపడు నను విషయమును విచారింపవలయును. ఆత్మరక్షణమం దనేకభాగములు కలవు. మరికొన్ని భాగములను కూడ చేర్చుటకు ఉద్దేశింపబడినది. కాని నన్నిటిని, విచారించుట అసంపరముకాదు. విరుదుల విచ్ఛేదము గురించిన అంశమును వదలివేయవచ్చును. ఏలనన, విచ్ఛేదమంది దీనికి తోడ్పడక పోయినను మనకు కలిగెడిలాభ మంతగ నుండదు. గౌరవోద్యోగములను విస్మరింపవలయునను అంశమునకు ఒక మినహాయింపు చేయవచ్చును. వ్యాయాధి కారులు విస్మరింప నవసరములేదని చెప్పిన బాగుండును. ఏలనన, జీతము పుచ్చుకొను వ్యాయాధి కారులకన్న జీతము పుచ్చుకొనని వ్యాయాధి కారులు ఎక్కువ స్వతంత్రముగ నుండును. వ్యాయము చక్కగ పరిపాలింపబడును. కాసన సభల బహిష్కారమునుగూర్చి కడుమారుము విచారింపనక్కరలేదు. ఈవిషయమై ప్రయత్నములు జరిగి విషయము ముగిసిపోయెను. మరొక వర్గములవరకును దీనితో మనకు నిమిత్తములేదు. ఈ అంశమువిషయమై విజయము అధికముగ గలిగెనని అంగీకరించినయెడల సహాయనిరాకరణోద్ధ్యమ ప్రతిపక్షము కూడ చింత నొందదు. సంస్కరణకాసనపు చెవుగులను నే నివహకే నూచించియుంటిని. ఈవిధానమును నెరవేర్చుటకు ఆంగ్ల దేశమునుండి మంత్రులను పంపుమని అధికారులతో మనము పందెము వేయవచ్చును. దీనిని కొనసాగించి బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వ గమ్యస్థానమును చేరుట యెటులో చేరుచునో వారిని కోరవచ్చును. ఈప్రయత్నము పక్షపాత రహిత మైనదిని అంగీకరింపజాలము. జాతీయవాదుల నేతలు కాసనసభలలో పాతకంబు మంచిదని వెనుక నొకమారు తలచిరి. అప్పుతీరరపు కాంగ్రెసుసభయు, లేబరుసభయును, కాసనసభలో ప్రవేశించి ప్రతిఘటించుట మంచిదని నూచించుటచే వారిటుల జేసిరి. కాని యీవిధానమంతయు అపజయము గాంచునని దేశము నిర్ణయించెను. జాతీయవాదులు కాసన సభలలో ప్రవేశింపక మంచిపనియే చేసిరి. ఏలనన, సంస్కరణవిధానమును కుండేడి లోపములను వీరికి అంటగట్టుట రీతి సిగ్గించెడిది.

పాఠశాలల బహిష్కారము
విద్యార్థులను ప్రభుత్వపాఠశాలలనుండియు ప్రభుత్వ సాహిత్యము పొందెడి పాఠశాలలనుండియు తొలగించుట కార్యక్రమమందు ముఖ్యోక్తిమైయున్నది. ఈయంశమును గూర్చి మీకు కొంత యనుభవము కలిగెను. ఈ భాగమును కొనసాగింపవలయునా? లేదా? యని మీరు విచారింపవలయును. ఉద్ధమముయొక్క ముఖ్యోద్దేశమును మరుతకూడదు. బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమును స్థాపింపజేసి కిలాఫతు సమస్యను పరిష్కరింప జేయునటుల ప్రభుత్వము వారిని బలవంతపెట్టుటయే మన యుద్దేశము. పాఠశాలలను కాళీ చేయుటవలన ప్రభుత్వమువారిని స్తంభింప చేయుటకు సాధ్యమనునా? ప్రభుత్వమువారికి పాఠశాలలను కళాశాలలను పోషించుభారము వదలిపోయినచో ఇందు కగు ఫలము, ఇందు కోరకు రి కోట్లరూప్యములసాంవత్సరిక వ్యయము, ఇతరకార్యములకుపయోగపడదా? ఇది జాతికి మంచిదా? జాతీయప్రతిష్ఠాపనలను స్థాపించుటచే మన కీమాత్రపుసాంకర్షికకాదాయమువచ్చుచుండ నక్కరలేదా? ఇందుకు 200 కోట్ల రూపాయల పెట్టుబడి యుండవలయును. భూములనుకొని భవనములను నిర్మించి కర్మాగారములను కట్టి ప్రదర్శనశాలలను నిర్మించుటకు విశేష ద్రవ్యము కావలయును. ఈదెబ్బనంతను స్వసంపాదించుటకు నెట్లు సాధ్యమగును? జాతీయ విద్యార్థిప్రతిష్ఠాపనలలో విద్యాలాభము పొందుటకు ఇంతటిదీన మవసరమగుచున్నది. ఉపాధ్యాయులు, ఇతర పరికరములు సమానముగ నున్నచో అధికారవర్గాధీనము గాని జాతీయప్రతిష్ఠాపన అందుకు దేశమునకు మంచిదే. మనము కలలోనైన సంపాదించలేనదెట్లు పెట్టినను, సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధికిని దీనికిని సంబంధ మేమి? కార్యక్రమమును ఆలోచించుటలో నింకను అనేకవిషయములను ఆలోచింపవలయును. విద్యార్థులు కాలివాతావరణములో రతు విద్య నభ్యసించవలయు నని యెల్ల రంగీకరించిన విషయమే. అట్టి స్థితిలో వారిని రాజకీయపు గుండములోనికి దింపుట అరిష్టదాయకము. కార్యక్రమమును యీయంశముతో నిమిత్తము లేకుండ కొనసాగింపబడదా? మనకు కావలసి నది స్వరాజ్యము! జాతీ సౌన్దర్యముగ నుండవలయుననిన కుటుంబములు సౌన్దర్యముగ నుండవలయును. విద్యార్థులను తమతల్లిదండ్రులనుండియు తాత ముత్తలనుండియు, అన్నలనుండియు, అప్పలనుండియు యెడబాటుటకు యీయంధ్యమము తోడ్పడదా? మనము తక్షణము బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమును నిర్మించుకొనుటకు ఆంగ్లేయులు పట్టుబట్టి ఆటంకములు కల్పించినయెడల నిట్లు విద్యార్థుల నెంతకాలము పాఠశాలలనుండి తొలగింపవలసి యుండును? ఆ ట్లెంతకాలము చేయవలయునో మన మెవ్వరము తెప్పుకొలుము. విద్యార్థుల నట్లు తొలగించినయెడల వారి విద్యాభ్యాసమున కాటంకములు గలిగి దేశమున కరిష్టము సంప్రాప్తింపదా! జాతీయ ప్రతిష్ఠాపనలు బయలుదేరి విద్యార్థులు చదువుకొన నకాకముండినప్పుడు, వారు గవర్న మెంటు పాఠశాలను, వారి పోషణ క్రిందనున్న పాఠశాలలను త్యజించి జాతీయపాఠశాలలో చదువుకొనుమని చెప్పట చేరు. అట్లుగాక జాతీయపాఠశాలలు బయలుదేరక పూర్వమే విద్యార్థులు యిప్పుడున్న పాఠశాలలను త్యజించవలెనన్నమాట చేరు.

జాతీయ పునర్నిర్మాణమునందు మీరు ముఖ్యముగా యోచింపవలసిన విషయము మరొకటికలదు. ఆ పునర్నిర్మాణమునకు ప్రధానసాధనముగ మనము ప్రజాగీ కందటికిని నుచితముగా విద్యాలాభమును కలుగజేయవలసిన యవసర మున్నదా లేదా? అన్నితరగతులకు విద్యాలాభములను కలుగజేయవలసిన యవసర మెట్లైనను గలదు. కాని భారతీయులు దరిద్రావృత్తిలో నున్నారు. వారికి జరుపుకొనుట కుపాధి తక్కువ. అట్టి స్థితిలో గవర్న మెంటువారిచేతులలో పాఠశాలలు లున్నవి గదాయని వారి నందులోనుండి తొలగించి వారి విద్యాలాభమును పోగొట్టుట యుక్తముగానున్నదా, వ్యాయముగ నున్నదా! మనదేశములో నూరుమందిలోను 94 గురుకు చదువేరారు. నలుగురుమాత్రము ఏదోవిధముగా చదువు నేర్చుకొనుచున్నారు. ఈసంగతిని మనమెప్పుడును మరువకూడదు. మనంకటి మన మీ 94 గురుకును విద్యాప్రదానము చేయవలసియుండును. విద్యావ్యాపనమునందు మనదేశము ఇతరదేశములకంటె చాల వెనుకబడియున్నది. అసలు జనసంఖ్యలో, అమెరికాదేశమున జరుపుకొనుచున్న వారితో జూచిన మనవారు పదవంతును, ఇంగ్లండు జర్మనీ దేశములతో జూచిన రి దవంతును, ఫ్రాన్సు జపానుదేశములతో జూచినయెడవంతును, నెకండర్లెన్ద్యుండు ప్రాన్సు జపానుదేశములలోకంటె మనదేశమునం దెక్కువమంది

చదువుకొనుచున్నట్లు జేయును. మనజనబృందమునకు విద్యాలభము కల్పించుట కెంతద్రవ్యము కావలయును. సంవత్సరమునకు తలకు 11 రూపాయలవంతున ప్రభుత్వమువారు ప్రైవేటువిద్యకు భర్త్యులెట్లుచున్నారు. వారుజీతములపుచ్చుకొనుచున్న నుయింత సొమ్ము వ్యయమగుచుండెను. మన ముచితముగ విద్య నేర్వవలయునుగదా. ఇంతేగాక బీదవిద్యార్థులకు మనము భోజనవసతి నేర్పవలయును. ఇంతయే గాదు. ఇప్పుడు ప్రైవేటుపాఠశాలయలకు జీతములు తక్కువ, ఏవోయొకప్పుటిలో పనిజేసికొను పూలివానికంటెను వారికి తక్కువజీతములుగలవు. మనమేర్పరుప బోవు పాఠశాలలలో నిట్టిలోప ముండగూడదు. కావున మనకు గవర్నమెంటు కగుచున్న 11 రూపాయల భర్త్యుకంటె అదనముగనే భర్త్యుగను. మనకు యేడాదికి 15 రూపాయలవంతున భర్త్యుకావచ్చును. జనసంఖ్యలో 15 సంవత్సరములు మొదలు 50 వత్సరముల యిడు గలవారు సగముమంది యందు రనుకొందము. నునవారికి యితరజీతములవారికంటె ఆయందాయము తక్కువ. ఈసంగతు లన్నియు చూచుకొనినచో 7 కోట్ల మందిమాత్రమే ప్రైవేటువిద్యను చదువుకొనుటకు తగియుండురని తెలుసు. అట్టివారు ఆసలజనసంఖ్యలో నాలుగవంతుకంటె దగ్గియుండురు. ఇంతమందికి విద్యాసౌకర్యములనేర్పాటుజేయుటకు సంవత్సరముకు 105 కోట్లరూపాయలు కావలెను. దీనికితోడు పాఠశాలలకు భవనములు కావలయును; వసతిగృహముల గట్టించవలయును; మరెన్నియో పరికరములు కావలయును. వీనికిన్నిటికిని బోలెడుసొమ్ము పోయవలయును. ఈసొమ్ములతయ త్వరలోనే లభించవలయును. మనకున్న సాధనసంపత్తిని గూడ తిలకింపును. మనదేశములో తల ఒకటింటికి 20 మొదలు ముప్పదిరూపాయలకంటె నాదాయము లేదు. సగటున 25 రూపాయలవంతున నాదాయము గలదని చెప్పవచ్చును. ఇంగ్లాండులోనో! ఇంతకంటె నధమాధమము 20 రెట్టాదాయముకలదు. అక్కడాదాయ మెంతో నిరూపించి చెప్పుటకు యిప్పుడున్న మారక ఛక్రితిని మనము పరికింపవలయును. మనకు కావలసిన సొమ్ములతయ ప్రజలే యిచ్చుకొనవలయును. మనప్రజలలో చాలమందికి తిండిలేదు, గుడ్డలేదు, ఉండుటకు యిల్లులేదు. అట్టివారిని విద్యకొరకు డబ్బిచ్చుకొను మనకు న్యాయముగాదు. వారికంటె సంపన్నులైనవారిని సొమ్ముచ్చుకొనువనవలయును. కాని మనలోని సాధారణగృహస్థులకు ఇంగ్లాండు అమెరికాలలోని కూలీలతో సమానముగ నైనను ఆదాయము వచ్చుటలేదు. ఆదేశములలోని మధ్య తరగతులవారితో మనదేశములోని భాగ్యవంతులు మాత్రము సరిసమానముగ నుండురేమో! మన కెంతటిత్యాగభావమున్నను భాగ్యవంతుల నుండియు సాధారణ గృహస్థులనుండియు నీడవ్యవసంతకు సంపాదించుట సాధ్యమగునా? నిజముగ నెన్నటికిని సాధ్యపడదు. మన సాధారణసంసారములలో మిగిలే సొమ్ము తక్కువయగుటచే, వారినుండి యెక్కువసొమ్ము వచ్చునను ఆశలేదు. ప్రజల తిండివైరా కర్యులు పోను దేశములో మిగిలే సొమ్మునబట్టి మన కీ విద్యకై సొమ్ము రావలసియుండును. ఆసొమ్ము యెంతో కరారుగ చెప్పుటకు వీలులేదు. మనదేశములోనిసంపద సగటున అంగ్లదేశములోని సంపదలలో 24 వ వంతును, జపానులో 4 వ వంతును మాత్రమే కలదు. అదియును గాక, మనదేశములో చాలమంది పరదేశీయులు కాపురమున్నారు. వారినిలక ఆదాయమును మనము మినహాయించవలసి యుండును. లోకములో స్వాతంత్ర్యము ననుభవించుచున్న దేశములలో సరిపెట్టిచూచినయెడల మనదేశములోని నిలువసొమ్ము చాలతక్కువగ నుండును. కాని వీనినన్నిటిని చూచుకొని మనము ఆలస్యముచేయక వెంటనే కార్యారంభము చేయవలసి యుండును. అప్పుడు రెండుచిట్కలు గలుగును. (1) ఇప్పుడున్న విశ్వవిద్యాలయములను, పాఠశాలలను కళాశాలలను త్వరితచి జాతీయ కళాశాలలను విశ్వవిద్యాలయములను పెట్టుటకు ప్రారంభించి, అవి పరిపూర్ణములగు లోపల బీదసాదలకు విద్యాలభము లేకుండ చేయవలయునా? లేదా (2) మనచేతిలోనున్న డబ్బునంతయు వినియోగించి ప్రజాసామాన్యమునకు ఉచితముగ విద్యను నేర్పుటకు ప్రైవేటు విద్యావ్యాపకమునకు తోడ్పడవలసియుండునా? అనునీ రెంటిలోయేదొకయును ఉత్తమమో దేశక్షేమమున ప్రధానముగ పెట్టుకొనువారికి స్పష్టముగ గోచరింపకమానదు. మన మాలస్యముచేయక వెంటనే జాతీయప్రైవేటు విద్యావ్యాపకమునకు త్రాసుకోవలయును. ఈ యొక యంతమున బట్టియే సహాయ నిరాకరణ కార్యక్రమమునందలి యీవిషయమును విస్మరించుట ఉచితమో అనుచితమో మీరు నిర్ణయింపవలసియు న్నారు. ఆదియు గానియెడల మనకు అనుకూలము ఏర్పడునరకు నైన

ప్రస్తుతమునకు ప్రభుత్వవిద్యాబహిష్కారమును విరమింపవలయునో కూడదో కూడ మీరు నిర్ణయింపవలెను. నిరంకుశాధికారము దేశమునుండి తొలగి ప్రజాభర్య సంహార మైన బాధ్యతాయంత ప్రభుత్వవికాసమునకు ప్రజలకు ఉచితమైన చిత్తపరిపాకము ఉండి తీరవలయును. అట్టి పరిపాకము విద్యవికాసించిన దేశములలోనే సాధ్యము కాగలదు. ఆదేశములందలి ప్రజలందరును విద్యావంతులై యుండవలెను. ప్రజాభర్యసంహార మైన ప్రభుత్వవికాసమునకు ప్రజల కందరకును వోటిచ్చు నధికారముండి తీరవలెను. కాని జనసంఖ్యలో నూటికి ఆరుగురికంటె తక్కువగుండి చదువునచ్చినటువంటి వారు మాత్రమేయుండి, తక్కినవారికి ఓనమాలైనను వచ్చుటకు నొనుకొనని స్థితిలో దేశ మున్నప్పుడు, పురజననిరౌజనాధికారమును ప్రసాదించినచో దానివలన ప్రయోజన మెంత మాత్రము నుండదు. అందులక, ఒకానొకప్పుడు దేశస్థితి విషమించినను విషమింపవచ్చును. దేశము భాగ్యవంతము గావలయునని మన మందరమును కోరుచున్నాము. దేశ మొత్తముగా భాగ్యవంత మైన నంత మంచిది. మనము దేశమునకు పాక్షికామికవిద్యను కార్యువిద్యను విరివిగ వ్యాపింపజేయవలెను. ఆంధ్రములో మనలో సమర్థులైనవారిని పరదేశములకు పంపి పరిశ్రమలందు క్షేమ పొందునట్లు చేయవలెను. పాక్షికామికవిద్యాలయములను పెట్టి నిదర్శనపూర్వకములైన యేర్పాటులను చేసి చూపుటకు గాను ఆంధ్రాంధ్రవారిని రప్పించుకొనవలయును. కాబట్టి మీరప్రస్తుత విషయము నంతను సాకల్యముగ యోచించినవారై పాక్షికామికవిద్యాభివృద్ధికి మన ద్రవ్యము నంతను వినియోగపరచుట ఆరసర మగునో కానో మీరు నిర్ణయించుకొనవలయును.

న్యాయస్థానముల విస్తరణము

తరువాత సహాయనిరాకరణ కార్యక్రమము నందలి యంశములలో నీడర్లు న్యాయస్థానమును విస్తరించు విషయమై మనము యోచింపవలయును. ఈవిషయమై కూడ మనము ప్రారంభముగా లోక విషయమును గమనింపవలయును. మనము దేశములో నున్న కోర్టులను పరీక్షించుటవలన మన కార్య మెంత త్వరలో సిద్ధించును. అందులక ప్రభుత్వ పాలనావలంబన మెంతవరకు స్తంభిభూతము గాగలదు. న్యాయవాదులు నిరంకుశాధికారమునకు ఆ ప్రవర్తముగానివారు గారు. నిరంకుశాధికారముగా కొందరకు అప్పుడప్పుడు నీడర్లబృందమును తగించివేయవలెననియు, వారిని తగిన, ఆరుపు అజ్ఞలలో పెట్టవలెననియు పిచ్చిపిచ్చిలాఘులు కలుగుచుండెను. బీదకుటుంబములలోని వేలకొలది యువకులు అన్యక్షములనుపడి వ్యయప్రయాసల కోర్చి ఇంతకాలమును చదువుకొని న్యాయవాదవృత్తిచే కాలక్షేయము చేయుచుండ వారి నందరి నిష్పక్షాత్కసారిగ వృత్తిపరిత్యాగము చేయుచు కోరుట సంభవముగ నున్నదా? యుక్తియుక్తముగ నున్నదా? పాపము వారికంతకంటె చేయవృత్తిచేతగాదే. వీడర్లనందరు, శ్రాపి మొన్న మొన్ననే నీడర్లవృత్తిలో చేరియున్నవలెనందరు ఒక్క పెట్టున తమవృత్తిని విడిచింపుట సాధ్యమైనయెడల, వారి నాక్రయించుకొని బ్రతుకుచున్న తలితల్లిగారు లేరు కుటుంబము లేరు కూలిపోవా? పొట్టగడక. మనదేశమునకును మన ప్రజా రికిని విముక్తి గలుగుటకు ఇట్లు వీరగంగును తమవృత్తిని విస్మరించుట అవసరమని మనకు నచ్చెనా? లోకముగా నిట్టి దెక్కడైనను జరిగినట్లు మనము కని విని యెరిగియుంటిమా? లోకవృత్తము దీనికి ప్రత్యక్షవిరుద్ధముగ లేరా? ఆంగ్లేయుల రాజ్యాంగతత్వ మంతయు ఇంగ్లీషు న్యాయమూర్తులెల్లను, రాజనీతిగోవిందుల కల్లును, యోధాగ్రేహగులెల్లను పక్కమై వికసించెను. రాజకీయ సిద్ధాంతములను తవాచాణమునకును, న్యాయధర్మాచరణమునకును సన్నిహితసంబంధము కలదు. దీని నంతను యుక్తము క్తవిజేకనిగ భూతమని చెప్పవచ్చును. బర్లుగా రిల్లి ప లి కి యుం డి రి:— “వామ న్యాయకార్యము నర్హ సిం చి రి. న్యాయ కార్యము మానవవికాసముకై వెలసిన ఉత్తమకార్యములలో నొకటి. అన్నివిద్యలకంటెను న్యాయకార్యమువలన బుద్ధి పరిపక్వమై త్వరగ వికసించును.” లోకవ.వహారములను పరికించి నచో, రాజకీయ వేత్తలకును, న్యాయవేత్తలకును పరస్పర సంబంధము కలదని వ.క్రము కాగలదు. అధునిక రాజ్యాంగక్షేత్రమునందు స్వాతంత్ర్యదేశము ఉద్భవించజేసిన మహాపరామర్శన విజయమునకు గాజకీయవేత్తలను, యోధాగ్ర గణ్యులను ఎంతకారకులో న్యాయవేత్తలు కూడ దాని విజ

యమున కంతయే కారకులు. సర్వసాధారణముగ న్యాయవేత్తలే రాజ్యాంగవేత్తలుగ నుండురు. పాను పరివర్తనానంతరము తేజోమణివలె నుదయించిన పరాను ప్రజాసభావర్గము లోనివారు చాలమంది న్యాయవేత్తలు. సహాయనిరాకరణ కార్యక్రమమునందలి నీడర్లు న్యాయవృత్తిని విస్మరింప వలయునను నంశము వారికి చిరకాలానుగతముగ వచ్చుచున్న కీర్తికి ఉచితముగ నున్నదా? న్యాయవాదులు కోర్టులను బహిష్కరించుటకు మరియొక కారణమును చూపుచున్నారు. వారు కోర్టులను బహిష్కరించుటవలన పంచాయితీకోర్టు లేర్పడుటకు సులువు గలుగునని వాదించుచున్నారు. ఇందులోకూడా శాస్త్రానుసారముగ నేర్పడి యిప్పటికిని పనిచేయుచున్న కోర్టులను నాశనము చేసి, పంచాయితీకోర్టులను నూతనముగ నిర్మించుట భార్యమో కాదో మీరు సాకల్యముగ యోచించి నిర్ణయింపవలసి యుండును. ఒకసంఘములో తగాదా లుండినప్పుడు వారు తమలో దాము తన నివాసలకు పరిష్కరించుకొనుటవలన నిజముగ లాభప్రదమే. చిల్లర తగాదాలను స్వల్పదావాలను శిథిలములను సంప్రదించు కొని పంచాయితీ మూలమునకు వ్యవహారములను పరిష్కరించు కొనవచ్చును. అట్లు చేయుట వారికిని సంఘమునకును కూడ లాభప్రదమే. కాని న్యాయకార్య పరిచితులు గానివారు ఎంతటి బుద్ధిచుంతులైనను, అనుభవకాలాలైనను క్లిష్టములగు దావాలలో యుక్తాయుక్తములను విచారించి న్యాయమును దిద్దుటకు సమర్థులయి యుండరు. తరుచు చిత్తవ్యవహారములను పరిష్కరింపవలసి వచ్చుచుండును. అట్టి చిత్తవిషయములను పరిష్కరించుటకును న్యాయకార్యమునం వాతేర వారియొక్కయు, పూర్వ పాండిత్యము గల న్యాయవాదులయెటుట న్యాయవాదము చేసి న్యాయవ్యవహారములందు చాల అనుభవజ్ఞులు నార్జించిన వారియొక్కయు, సహాయము అత్యవసర మగుచుండును. న్యాయస్వరూపమును నిర్ణయించుటయందు న్యాయవాదుల యొక్కయు న్యాయమూర్తులయొక్కయు అనుభవకాలములు ఎంతయో అవసరము లయి యుండును. మనము కోర్టులను నిర్మాలనము చేసినచో, న్యాయవాదబృందమును విచ్ఛిన్నము చేసినయెడల, అప్పుడు న్యాయవాదులు లేక ప్రజలు తవా తవా లాడిపోవుదురు. అప్పుడు మనము వారి కుపసరములను తీర్చ జాలలేకపోవుదుము. దానివలన దేశములు వృద్ధియై న్యాయజ్యములు పెచ్చుపెరిగి సంఘ మల్లకల్లోలమైపోయి, ప్రజల యందున్న స్వాతంత్ర్యప్రవృత్తి క్రమక్రమముగ క్షీణించి, దీని వలన కలుగు సద్యఃఫల మప్పుడే కనిపించును. కోర్టుల మొక్క అనుభవములు గలవారును, సంఘములోని సామాన్యమానవుల చిత్తవృత్తి నెరిగినవారును ప్రజలు దావాలుచేసికొనుటకును తమ యిబ్బందులను తీర్చుకొనుటకు తగిన సాధనసంపత్తి లేక తలటాలపడుచు మరియొకవంక, తమయిబ్బందుల మొక్క నితర్లమును తెలిసికొనజాలక కోపాద్విపితులై కార్యణ్యమును కడుపులోపెట్టుకొని కోర్టులలో నిమిత్తయితేకుండ తమ వ్యవహారమును తామే పరిష్కరించుకొనుటకు దిగి, ఘోర నేరములకు ఒడిగట్టుకొని గందరగోళములు చేయుచుండు గురుట తెలిసిన విషయమే. నరనాగరికత ప్రబలికొలది తెలిసికూ తెలియకయో పోగాటము లెకు చరుచుండును. ప్రజలలో ఘట్టు కలహముల తత్వమును విచారించి పరిహార మొనర్చుటకు యెక్కువ కోర్టులను నైపుణ్యమును కావలసి యుండును. స్వాతంత్ర్య మనగ న్యాయపరిపాలనమే అను నంశమును మనము మరచిపోకూడదు. కోర్టులు లేనిదే, న్యాయవాదులు లేనిదే న్యాయపరిపాలన జరుగునని తలంచుట యసాధ్యము.

సహాయనిరాకరణ కార్యక్రమమునందలి వైరెండు నాంశములకల్లు, నామట్టుకు ఆగోచించుకొగా, మన యుద్వృత్తము కొనసాగదగి తోచుచున్నది. అందుకల్లు కార్య మేమైన నుండునో, ఉండగో మీరు నిర్ణయించి తెలుపవలసినదని మనని చేసికొనుచున్నాను. మన మిట్లు తెలిసియో తెలియకయో చేయుట దేశములో తిరిగి పజలన అధోగతికి దింపుట కాదా? ఇట్లుచేయుటవలన మనమందరమును చాల ప్రీతియుగ వాంఛించుచున్న బాధ్యతాయంత పరిపాలనాస్వరూపమును వెలకొల్పి దానిని కొనసాగించుట కిది శుభమాచకము కానేరదు.

భావికర్తవ్యము.

మన కీ కార్యక్రమము ఆచరణయోగ్యము కావచ్చును మన కీ కార్యక్రమము అనుకూలముగ నుండునని మీరడుగక మానరు. నాకుతోచిన విధమున మీరు, చెప్పవలసినది చెప్పుదును. మనము ముఖ్యముగ గమనింపవలసినది జాతీయనిర్మా

212.

దేశీయ తంత్రవార్తలు

మధ్యరాష్ట్రముల శాసనసభ.
ఈ సభకు జన్మమనినా రాష్ట్రబహదరు ఆర్. ఎన్.
జగ్గూరు గారు నియమించ బడుచున్న తెలియుచున్నది.

Non-Co-operation Movement.

The Nagpur Congress.

Oudh Kisan Congress Approves Programme.

Leaders' Arrivals at Nagpur.

(Associated Press.)

Pandal Arrangements.

(From our special correspondent.)

NAGPUR, December 24.

The Congress pandal is now ready and nearly sixteen thousand seats including ten thousand for delegates being provided and quite a good number of them are reserved for the press. The pandal in size is slightly bigger than any previously erected and the remarkable feature this year is the nicety of the decorations and complete perfection of arrangements inside the pandal which reflects credit on Mr. Abdul Hassan, the contractor and Dr. Thengdi the engineer in charge, all chairs and benches being nearly built at enormous expense and are of uniform type. On the dais a raised platform has been erected to seat the President in such a conspicuous position as to command the whole audience. In front of the presidential chair at a small distance, is erected rostrum where from, all speeches will be delivered. At the top of the pandal waves the Home Rule flag with the insignia of crescent.

President Elect.

Mr C. Vijayaraghavachari, the President elect of the congress who arrived here by the Madras special train this morning at eight stayed at the premises of Messrs Kejner and Co. in the railway station along with the leaders like Mr. Gandhi. Pandit Motilal Nehru and Ali brothers until the arrival at ten-thirty of the mail train from Bombay which conveyed Dr. M. A., Ansari the President-elect of the All-India Muslim League besides the prominent congressmen of Northern India including Hakim Ajmal Khan. The platform was fairly full and the crowd that gathered round the station being unable to gain access to the platform, was very huge. The Railway authorities were rather strict and issued platform tickets to a limited number of remarkable people.

Leaders' Reception.

The feature of some of the prominent congress leaders as of several others who were on platform, was noticed in their dress which was purely swadeshi and what attracted the attention most was their head dress which was what is now commonly called the *Gandhi Cap*. Shouts of *Bande Mataram* and *Mahatma Gandhi ji* were heard when the Bombay mail steamed into the station. Dr. Ansari was received by Dr. Moonjee, Seth Jamanlal, and others and conducted to a specially erected Shamiana on the platform where Mr. C. Vijayaraghavachari, Mr. Gandhi, Ali brothers, Pandits Motilal Nehru and Jawaharlal Nehru, Mr. S. R. Bomanjee, Swami Sharaddanand, Lala Lajpat Rai and others were present.

Enthusiastic Scenes.

All these leaders were garlanded and conducted amidst enthusiastic scenes to a porch where decorated motor cars with Home Rule flags fluttering in the front were in readiness to receive Messrs Vijayaraghavachari and Dr. Ansari on both sides. Mr. Gandhi occupied the first motor in which were also seen Mr. Seth Jaman Lal and Dr. Moonjee. The other congress leaders occupied several other cars which stood behind.

Splendid Procession.

The procession thus started at half past eleven and went through some of the principal streets which were all decorated and enthusiasm that was witnessed all along the route might easily have been more marked and longatanding but for the hot sun coupled with suffocating dust which arose up at the heels of every passing carriage. This deplorable state of affairs is largely due to the Municipality not being able to water the roads as they are handicapped by scarcity of water, consequent on failure of rains which is now a general feature of this part of the country. The procession terminated near the Congress Pandal in Craddock Town where almost all the leaders are staying.

All-India Congress Committee.

A meeting of the All-India Congress Committee will be held this evening at the Mahila Vidyala, the residence of Mr. V. J. Patel the General Secretary.—(By wire).

Islamia College Peshawar.

Boycott of Aided Institutions.

PESHAWAR, December 24.

Sir Hamilton Grant recently met the Governors, benefactors and Trustees of the Islamia College at the Government House in order to discuss the general situation with regard to the stopping away of students with a view to remove any misunderstandings which might crop up in the future. Sir Hamilton in the course of a speech first referred to the non-co-operation movement which he said was attempting to wreck the educational institutions throughout India. He said that the Government had no objection to the non-co-operation movement so far as it affected educational institutions so long as the non-co-operators provided an education equal in value to that which the Government and Government aided institutions were provided. "If the people of this country will of their own accord create for themselves great schools and great colleges, we have no word to say but until they have done so, do not let political madness ruin our young men of their just rights". He touched upon the effect which this movement would have in sapping parental control and said:—Such a development will not end here. It strikes at the whole fabric of family life and family happiness. It is for your parents to make a stand against this intolerable interference with your

hearts and homes. Turning to the Islamia College he appealed to the Governors to safeguard this fortress of Islamia against the attacks of insidious political intrigue. He said that the Government would be prepared to withdraw its grant in aid at once if the political agitators who wished to destroy the institution would provide the necessary funds for its proper maintenance. But as long as Government gave a grant which after all was the money of the people the Government as trustees of that money must exercise some small measure of supervision and control. He asked however, whether that control has been in any way irksome or obtrusive. He said that he had interfered as Chief Commissioner with the affairs of the College on only two occasions, once to give them a grant of Rs. 50000 and a second time at the request of the College Council to secure an extension of six weeks for Mr. Tipping the Principal during a critical period.

The Chief Commissioner next touched on a certain number of questions of internal management which had been discussed by a meeting of the Governors a few days previously and appealed to the trustees carefully to consider the report which they had made. He sketched briefly the various means of popularising the institution. Turning to the constitution of the College, he said that he was quite prepared to reduce the official element on the Council if such reduction were generally desired. He paid a tribute to the great services rendered to college by its Hon'ble Secretary Nawab Sir Sahib Zana Abdul Qayum. He concluded by asking the trustees to welcome and give their fullest support to Mr. Martin the new Principal. Sir Abdul Qayum thanked the Chief Commissioner for the sympathy which he had displayed with the college and pointed out the great help which had been afforded to the institution by the official element on the council. He also thanked the Secretary for Public Works who had rendered valuable assistance not only in the actual construction but also in the maintenance of the college buildings, the Director of Public Instruction for the keen interest which he had always displayed the C. M. O. for his help in medical arrangements and the Inspector-General of Police for the protection of the college as well as the Deputy Commissioner for his help in many details which only a local authority can afford. Messrs. K. B. Dost Mohammad Khan O. B. E. Arbab Abdul Raof Khan, Nawab Mohammad, Azam Khan, K. B. Ghulam Haider Khan and Arbab Gul Mohammad Khan in a few words generally supported Sir Hamilton Grant and Sir Abdul Qayum and expressed their deep gratitude to both of them for their great interest in the college.

Oudh Kisan Congress.

Approval of Spl. Congress Resolutions.

ALLAHABAD, December 24.

The first Oudh Kisan Congress was held at Ajudhia this week. One lakh of Kisans are reported to have been present. Pandit Gaurishanker Misra was elected president. A resolution was passed approving the Special Congress resolution on non-co-operation.

The *Independents* correspondent relates the following story:—After the congress a number of Kisans went to Fyzabad station to catch the train. The station master refused to allow them and asked the guard to start the train. Pandit Gaurishanker told the station master that the train would not go without Kisans and a hundred Kisans lay in front of the engine. The station master eventually yielded and attached wagons which permitted Kisans to proceed.

Champeran Happenings.

Government's Statement.

PATNA, December 23.

The Behar Government have issued a statement on recent Champeran happenings exculpating the police against whom serious charges of looting were made in local press. Mr. Gandhi's *Young India* describing it as Dyerism in Champeran. The Government holds suppression of telegrams at the time of the occurrence as justified, as reports were exaggerated and likely to spread discontentment.

Ponnani Khilafat Committee.

"N. C. O. is Religiously Binding."

PONNANI, December 23.

Under the auspices of the local Khilafat Committee a public meeting was held under the presidency of Mr. Mokhadon Tangal, the recognised religious head of the Moplahs of Malabar on the 21st instant in the open grounds opposite the local hospital. All shops and warehouses in the bazaar were closed on the occasion. There was a large attendance. Proposed by Mr. K. P. Abdullahutti the Mokhadon Tangal was unanimously elected to the chair. Speakers included Moulvies and some others. Mr. T. K. Kunhammad Kuttu who was a candidate to the local Legislative Council, being one of them. Resolutions were passed expressing opinion that non-co-operation is religiously binding upon all true Muslims till the wrongs done to Khilafat are redressed and the Khilafat restored to its pre-war prestige and power and declaring that the persons who are declared elected to the Legislative Council and the Assembly in the teeth of public opposition are not their representatives and that no act done by them in their representative capacity is binding upon them.

The Anchor Line S. S. *Circasia* sailed from Liverpool outwards on 18th instant.

Bolshevist in the East.

A Remorseless Anti-British Campaign.

Directed from Moscow.

(REUTER'S.)

LONDON, December 21.

An authoritative statement with regard to the Bolshevist propaganda, especially in the East shows that the Soviet Russia is still waging a remorseless anti-British campaign, particularly in Afghanistan, Persia, Trans-Caucasia, Mesopotamia and Egypt. The Bolshevist policy was being pursued on well-defined lines, firstly, through the training of emissaries in communistic principles, secondly, in sending emissaries to prepare a revolution in countries elected, and thirdly, in the organisation of revolution by secret societies in different guises but all directed from Moscow. The members of these societies were all armed as far as possible and bound by a solemn oath the breaking of which meant death.

Having obtained a footing by the consular agents or by political missions as in Afghanistan, or by actual occupation as in North Persia, or by the occupation of both as in Anatolia, the Soviet proceeds to create a revolutionary party which will betray the country. The case of Bokara is the most recent example of this method. The Bolshevist agents were entirely friendly until their plans were ripe, when the overwhelmed the country.

Precisely the same policy is being pursued at Kabul as was successful in Bokhara, and in the event of the Bolshevist mission having to withdraw, arrangements have already been made for the Soviet propaganda being continued by secret agents unknown to the Afghan Government. M. Suritz, the Soviet agent at Kabul, is now endeavouring to isolate Afghanistan by removing the states with which the Amir might have allied himself. He is also trying to instigate hostile action against Britain and failing this, to use Afghanistan as a corridor for stirring up the Frontier and, if possible, India itself.

Segregation in Kenya Colony.

LONDON, December 22.

In the House of Commons Mr. Bennett asked:—In view of the official statement that no action is to be taken in Kenya with regard to segregation pending further consideration, has the notification to the Kenya Government of October 18th, defining certain areas in the Mombasa townships as European residential reservation, been cancelled?

Mr. Leslie Wilson replied that a telegram was sent to the Governor of Kenya on November 13th informing him that the Government of India had asked the sale of residential plots in Mombasa should be suspended till their representations with regard to the notification appeared necessary, pending decision regarding the policy.

Petrol in Britain.

LONDON, December 22.

The Price of petrol in Britain is being reduced by seven pence a gallon on January 1st.

King Constantine.

Concern of England and France.

LONDON, December 22.

PARIS.—It appears that King Constantine has been severely snubbed by Great Britain and France; for, according to an Athens message British Ministers Admiral Kelly after being received in audience and presented with Grand Cordon of St. Saviour notified the Greek Government that he regretted that he was unable to accept the decoration and that he was returning it. Meanwhile the French Minister General Gramat learning that the intention was to present him with a similar honour intimated very firmly, that the acceptance was impossible.

Anglo-Persian Agreement.

LONDON, December 21.

In Commons replying to Mr. Ormsby Gore, Mr. Harmsworth stated that Persian Mejliss had not yet met and it had therefore had no opportunity to express opinion on the Anglo-Persian Agreement.

International Chamber of Commerce.

Persia's Official Adherence.

LONDON, December 21.

Brussels Persian Minister has announced Persia's official adherence to the International Chamber of Commerce.

Maharajah of Jhalawar.

At Rome.

LONDON, December 22.

Rome and Maharaj of Jhalawar with his suite has arrived at Venice. He visited Nave front and expressed his admiration at the resistance of the Italians in 1917 and their victory in 1918.

(Associated Press.)

Piecegoods Merchants' Association.

BOMBAY, December 24.

The Bombay Native Piecegoods Merchants Association at an extraordinary general meeting passed a resolution resolving that payment for piecegoods be postponed till exchange rate reaches two shillings a rupee except two firms and banks who allow that rate. Payment for Japanese piecegoods was also similarly postponed.

A big fire broke out yesterday evening in a godown at Sewri and resulted in damage of about two lakhs of rupees.

Howrah Strike.

CAL

About two thousand workmen at Howrah have struck for increase of wages. The strike is now on.

India in Parliament.

The Middle East.

Mr. Montagu's Replies.

(REUTER'S.)

LONDON, December 21.

Replying in Commons to Col. Ormsby Gore Mr. Montagu said he hoped that the committee on Burma reforms would be constituted early next session but he could not say when the bill would be referred to it.

Replying to Mr. Alton Parkinson, Mr. Montagu said that in view of the decision not to continue the present control of the rice crop of Burma, the Government of India considered the committee to advise the rice Commissioner unnecessary. He understood that the export licenses would be issued to the Burmese as well as the European merchants.

General Townshend suggested that if charges against the Imperial Government with respect to the East Persia Expedition included payments by the Indian Political Officers such items should be credited to the Imperial Government.

Mr. Montagu replied that any special military expenditure, whether involved by disbursements through the Political Officers or not, was debitable to the Imperial Government and by definitely Political expenditure for example Diplomatic or Consular was shared equally between the two Governments.

In reply to Commander Kenworthy Mr. Montagu stated that the Provisional estimates submitted by the Civil Commissioner in Mesopotamia in June last were referred back to him for further consideration, which was interrupted by the outbreak of disturbances. Provincial figures for public works were ninety-eight lakhs and sixty-nine lakhs of Irrigation. The High Commissioner was not yet in a position to furnish revised estimates. The railways would be transferred to the Civil Authorities on April 1st. The Treasury had sanctioned for the current year, capital expenditure of half a million sterling also 761000 for stores transferred with regard to next year he was unable to anticipate the estimates of the Arab Government which was being established. Com Kenworthy asked:—Shall we be under any obligation to finance the Arab Government.

Mr. Montagu pointed out that hitherto the Civil Administration of Mesopotamia had paid for itself out of the revenues of the country.

Replying to Mr. Bennett, Mr. Montagu stated that no officials were employed on the Official Newspaper Tazwari Akbar. The Government of India purchased fifteen thousand copies of each issue. Hitherto there had been two issues, monthly costing at first three hundred sterling and lately 320 each issue in the coming year would be monthly and would cost 400 each. The Charge was met from the Indian Revenue. It was not intended to bring it to an early end.

In reply to Mr. Raw, Mr. Montagu stated that the free passages to and from England for the officers of the Indian Medical Service sent home on sick leave was sanctioned with effect from July 1st 1919.

Mr. Montagu informed Sir John Davidson that he had just received a report from Sir Percy Cox with regard to the developments in Mesopotamia which was being issued.

Replying to Mr. Terrell Mr. Bonar Law said that any discussion with the Allies with regard to the return of Smyrna to Turkey must be Confidential and it would not be in public interest to make a statement.

(Associated Press.)

Viceroy's Nominations.

State Council and Legislative Assembly.

DELHI, December 24.

H.E. the Viceroy has nominated the following officers to be members of the Council of State:—

General Lord Rawlinson, Sir George Barnes, Sir William Vincent, Khan Bahadur Mian Muhammad Shafi, Rao Bahadur B.N. Sarma, Sir John Wood Major General A.R. Edwards, Mr. E.M. Cook, Mr. Denys de Bray, Mr. H. Moncrieff Smith, Mr. A.C. Chatterjee and Mr. C.A. Barrow and the following officers to the Legislative Assembly:—

Mr. W. H. Hailey, Sir Thomas Holland, Dr. Tej Bahadur Sapru, Mr. H. Sharp, Sir Sydney Groomshank, Mr. C. A. Innes, Mr. J. Hullah, Colonel, W. D. Waghorn, Mr. S. P. Odemell Mr. H. M. N. Hutchinson and Mr. E. Burden.

C. P. Council.

First President.

NAGPUR, December 24.

It is understood that Rao Bahadur R. N. Mudholkar is to be appointed President of the reformed Legislative Council of the Central Provinces.

Bombay Gas Company.

BOMBAY, December 24.

The Bombay Gas Company announce that a large number of men on strike were refunded on the 20th inst. and therefore it would be possible to get public lighting in order.

చిన్న కథ.

పానుగంటి-లక్ష్మీ సరసింహారావు గారు.

“బాబూ! ఆశాపండి - అరసియ్యలు, అది భటుడు ముందు సడచాడు బతుకుచుండగా వెనుక నోక్క నంత న్నడు సడచాడు శారదు కానబట్టిన యిట్టి ప్రవేశించెను. అది యెఱుఁగు భూత వైద్యుని యిల్లు. భూత వైద్యుడు రోగుల కిచ్చుకై పశువుదారులతో గాడిదల దారులను గట్టుచుండెను. ఇంటికెక్కిన సంతస్సి గాంతి యారెడు గొరిచించెను. వా యిల్లు మాటలాడుకొనిరి

సంక:— మాయంటికి నమివయిన నున్న న. రులో నోక పెద్ద పాడుకొంక యున్నది. దానిలో నొక్క బాలిక రాణి పిశాచమై యున్నది. ఆ యింటిలో నొక్కడు గాడిద ముండెను. అది పిశాచ రాత్రులం దెక్కువను బోడు. ఎక్కువ గర్భము దానిక పోవునెడల శాలిని శాపిశాచ యాహించి యాశీర్వాదముల బొధించుచుండును. మొన్న రాత్రి నాభటు దొక్కడ దానిని బ్రహ్మాదేశమున బోయెను. అయింటినిమి కమునకు రాగ నే యా పిశాచి యెక్కువగా వచ్చి యానెక్కి మాగా మిడచుండి గోళ్లతో రక్కెను. అంత నాడు రెవ్వ సం గే. వైచి యెక్కువ నొక్క మనుజు మాయంటికివచ్చి బడిబోయెను. అఖండమై వచ్చువావచ్చిన. అవ్వరలో మిలి తని బాంతులు వాంతులలో రక్తము. ఇట్లు రక్తమనుములు పడినది. అట్టి మాయంటింకల కాకలం వృత్తికొందెను. వైద్యుడు చేయుచుండెను పశుకాశము లేకుండుట, మీ రా పిశాచ వచ్చి యాభాషను కాలించితిమిగాని యూజముల బ్రతుకు సాధు నమియు లేదు.

భూత:— అకామిని యంతమిడచ బడి కలగినట్లే మైని కిదర్పము ఉండెనా?

సంక:— లేకేమి? గుండెల్లెంబడి వానినను. గుండెల మిడచ గోళ్లరెక్కల ప్రత్యక్షముగా కలచిపడెను. నేను గడలారం వానిశాసన.

భూత వైద్యుడు కన్నులుమాసికొని కొంత నేపు నదా నించి నీయియవచ్చిలోని కాటుకను గొంతరిసి కన్నుని విరిచి యారినచేటి కాటుకను రాతి యాంబనమున నమి కనబడుచున్నదో చూచు చని యాజ్ఞాపించెను. అంతకు శారదు చూచుచు నూంకుండెను. బారి కీ సంభాషణలు జరిగెను.

భూత:— విడిసదా?

కన్య:— అ.

భూత:— దీపతలముల కనబడుచున్నదా?

కన్య:— అ.

భూత:— శానిడును నొక్క చట్టు కనబడుచున్నదా?

కన్య:— కనబడుచున్నది.

భూత:— దానిమిడచ వాంబనేయించి దక్ష వడుచున్నదా?

కన్య:— చిత్తము. చిత్తము.

భూత:— అంబనేయించి దెట్టున్నా?

కన్య:— అరిగిరి దెద్ద రోక యున్నది.

భూత:— సరే. అరిగిన నడుగునా.

కన్య:— ఏమి?

భూత:— “దీపతలపువారిపిది దెద్ద యింటిలో నున్న పిశాచ మెదిలి ఆ పిశాచ మెదులం దెట్టును” అని.

కన్య:— చిత్తము అనుగురును (చట్టుగురును)

భూత:— ఏమి? మాటలాడ నేమి?

కన్య:— ఏమి చెప్పబయినో తెలియక.

భూత:— ఆ పిశాచ మెదులం కనబడుచున్నదా?

కన్య:— చిత్తము.

భూత:— బాగుగా వాడును నేను గోమటివాడనని చెప్పచున్నదా?

కన్య:— నదిగా వాలాగుననే చెప్పింది.

భూత:— బాలెంతరావు చచ్చితిని చెప్పచున్నదా?

కన్య:— అమాటలే చెప్పచున్నదంతి.

భూత:— అగోమటిది పొట్టిగా నున్నదా పాడుగుగా నున్నదా?

కన్య:— అటుంటి కాకుండ నున్నది.

భూత:— నల్లగా నున్నదా యెట్లుగా నున్నదా?

కన్య:— సాధారణముగా గోమటులు నల్లగా నుండుట కాదా?

భూత వైద్యుడంత నానందమునతో “అయ్యో! ఈపు రాత్రి మాకన్ను శాపిశాచి బంపెనను. కొన్ని మామయలు చేయవలసి యున్నది. అదిగాక పిశాచిలో జన్మించిన మీ భటుడు మతియొక పిశాచమై మిమ్ముల వీరికొని తనకుండ కట్టుదిట్టమైన వనిని కేయవలసి యున్నది. అందుకు గడ్డు నూ టుచూపాడు లగును. ఆసాక్ష్య ముండుగా మామగళాశికి మీ రర్పించినయెడల నేనోపాటులు పడి యాపిశాచబాధ లేకుండ జేసెదను. అట్టిచుట్టుకు సంకన్నుల దొప్పకొని యెచ్చెను. ఆరాత్రి కొంతసాక్ష్య వ్యయముచేటి కత్తి పీటికరము లగు కట్టు మొదలగునవి తెప్పించి జేసి కారగింపు విడి భక్తిపారక శక్తియను నుదయ తెలియక యుండెను.

మాయాకాండీరాత్రి రెండు యామయలకళ కన్ను శా పిశాచి గుండెపించెను. ఆరక దాపిభాషని యింటినిమివము నకు రాగనే రై రై మనుచు భస్మతోవచ్చి చెల్లెడుని యొక్క గాటమైన దెబ్బ శాపిశాచి యారినగుండె లనియుంటు కొట్టెను ఆకన్నులను దెవరక యాపిశాచమును గట్టిగా రెండు కతులతో నడిమి వట్టెను. పిశాచము కేతులకొందనుండి యెంత టుగయెడ గొట్టుచున్నది, కలచుచున్నది. పీడుచున్నది. ఏమి చేసెను కదలక యా కన్నులను గురువునొద్దకుబోయి ఆయ్యా నెలపుకరము పిశాచిని బట్టి తెప్పితిని గురువుతో బతికెను. అరక దాకన్నులకడ “ఉండు ఉండుగట్టిగా నికబట్టు కొనును. నీసాలో దెబ్బ భూమిలో (బాతి పెట్టెనను) చెప్పి నీసా తెచ్చి “హంప్రాం ఫట్ ఫట్” అని యేమిచూచుచు వుచు బాక జేతులు కదలుచు” ని కన్నులలో శారదు చెప్పెను. అరకను చతురు కదలక నొక్క పెద్దగట్టులను కట్టుక పెరిగి బగి కొనిగ్రహమునై బాతి రెట్టెనెచెను.

తామర తైలము

డబ్బా 1-3 0-6-0. పోస్టుఖర్చులు వేయ.

తామర, తీట, గజ్జి, మంచిమందు

రాజారాజగల బొమ్మను చూచికొనుటమంచిది.

ఒక్క మా తామర తైలము డబ్బాను ఆరు అణాలకు కొని శాలంగయిదు సాయలు రాచినయెడల మీ తామర నిమ్మల వగును. నయముకానియెడల మీ ఆరు అణాలు నతో తిగిరిను తీవచ్చును.

నీకు తామర బాద గలదా?

హా! నిదురపట్టుక బలబల బలంబుచుండు అవగళ పగవారికైనను వద్దు.

ఈ తామర తైలము.

తామర, తీట, ఏనుగ గజ్జి, దురద, ఉంగరములవంటి చుట్టు; రసికాయలు; పెండుకల లూడిపోవుట మొదలగు చర్మరోగములను నాశనము చేయగలదు.

విశిష్ట:— పురుగుల జంపి చెడిపోయిన చర్మమును మంచి పీలిలోనికి తెచ్చుట అయియున్నది. ఇందులకు చేయవలసిన వైద్యము:— 1. మందు లోచర్మములోనికి పోవు యును. 2. పురుగుల జంపు మందును వాడవలయును. 3. పురుగు తిరిగి పుట్టుటండ జేయవలయును.

గుర్తులు:— దురద, ఉంగరములవంటి చుట్టు, పొక్కులు, రసికాయలు, పెండుకలు ధూడిపోవుట మొదలగునవి. కొంచె ముగా లేతి కరీరమంతట వ్యాపించి ని చక్కని జీవితమును.

అనేకపిండ్లకుండి యున్న తామర శాసనైన సామలూ రాచినతోడనే పోయిన దని తెలుసుండి బ్రానియున్నారు.

దంత చూర్ణము

వల డబ్బీ 1-3 0-2-0 12-3 రూ 1-4-0

ఈ దంతచూర్ణము తండ్లుతోతోనుటలన గట్టికడును. చిగుళ్లనుండి రక్తము కారకుండును.

అమృతాంజనం డిపో, మద్రాసు.

హిందూదేశము-గాజుపరిశ్రమ

(అద్వైత పరిశ్రమ.)

దీనిని గూర్చి మహావీరభద్రాచార్యులు రా. బి. టి. రం. గాజుపరిశ్రమ అభివృద్ధికింద బహుశా గాజు పరిశ్రమ విస్తరణ చేయవలసి వచ్చినట్లుగా గాజు పరిశ్రమయందు ప్రత్యేకవిజ్ఞానము గడించినట్లుగా ఎం. సి. నందరేఖయ్యగారి వ్యాసము:-

మదరాసులో ప్రత్యేకముగా 1910 నాటి నాటికి గాజుపరిశ్రమ ప్రారంభమయ్యెను. అప్పుడు మదరాసులో జర్మన్ కాకానరీగర్స్ ప్రైవేటుగార్స్ దీనికి ముఖ్యకారకులు. రాంజీ అంగరంగుతో కలిసి గాజుబుడ్లను తయారుచేయుటకు పరిశోధనలు ప్రారంభించిరి. ప్రత్యేక విజ్ఞానమును పొంది యా 77,200 లలో మదరాస్ గ్లాస్ వర్క్స్ కంపెనీ ఏర్పడినది, నెలకొల్పబడినది. జర్మనీనుండి మేర్ అను ప్రత్యేక నైపుణ్యముగల ఆయనను రప్పించి మరీ 4 గురు జర్మనులను పిలిపించి భారతీయులకు గాజుపరిశ్రమను నేర్పించుటకు బాసుకొనిరి. మొదట గాజుబుడ్లు పెండ్లులు తయారు చేయబడినవి. మొదట గాజుబుడ్లను నోటితో ఊచుచు తయారుచేయుచుండిరి. ఇది చాలమందముగ నుండుటచే విశేషముగ బుడ్లను తయారుచేయుట కవకాశము లేకుండెను. కష్టముగనుడ నుండెను. అప్పుడు బుడ్లను తయారుచేయు యంత్రమునే తెప్పించిరి. తా. 1: 1800, తే. 2000 కిసాలు తయారుచేయించెడిది. కొలను నదిగా తేనెయన నూటికి 50 కిసాలు పరిశీలనయ్యెను. 44000 బుడ్లను 8000 మృతము 1911 లో మిగిలినవి. మొదటి యంత్రములను రప్పించి, జవాహర్ లాల్ నెహ్రూలకు కొలిమిలను నోటితో ఊచక పోవుటచేతను పెట్టుబడి యంత్రము ఖర్చు అయిపోవుట తలపించెను. ఇదియుంగాక ప్రత్యేక పరిజ్ఞానము గలవారిని బహుశానుండి రప్పించుటచేతను జర్మనీలో కొలనుగూడగ నున్నవాడు శ్వశేషములో ఏమియు చేయలేక మనదేశమునకు కచ్చి ప్రతిభాకారులకు మరీ వీరములు తప్ప నుండవలసింది. అట్టివారిని పిలిపించుట మనదేశ లోకము. ఇట్టివారిని పిలిపించుటచే పరిశ్రమ అంతరించుటకు మార్గ మేర్పడినది.

(ప్రస్తుత పరిస్థితులు.)

మనకు కావలసినంత పెట్టుబడి యున్నను ఈ క్రింది కారణములు ముఖ్యవారములు:- (1) అత్యవసరముగా గాజు పరిశ్రమను నిర్మించుటకు సాధ్యమైనది. ఇది తేనెతో గాజు పరిశ్రమను నిర్మించెను. ఇది నమృద్ధిగ ఎన్నుకలో అభియము. అది చాలమందిరి. (2) వీరక గుల్లనున్న రాజులయను. ఇది శర్మసామాన్యముగ ప్రతిబోధులను లభించును. గుల్లను ఉడికించిన అభియమును. చాల వత్తుగనుడ అభియము. (3) ఒక సోదాయుడు మాత్రము విస్తారముగ మొండి రాకుని యున్నది. పామలను (అప్పిక్) తెలిగారము బోరాట్సు మున్నగు కార్యములనుగూడ కొంచెము విశేషపు విశ్రయాం గలుగుట నుండి కొనసాగియున్నది.

మరియు.

మామూలు కలప (కట్టెలు) నిరంతరముగా. గాజును కరిగించుటకు వేడిచాలదు. రాక్షసిబొగ్గుగాని (దాకపుట) గాని ఉండవలయును. (దాకపుట) చాలకలుపు. విస్తారము తనమును వ్యయింపవలసిన గాని లభించుట. కాన రాక్షసి బొగ్గునే యావయోగింప కలయును. రాక్షసిబొగ్గు మైదరాబాదులో లభించును. మరీ మరీ భయపడవలసినది లేదు. సంయుక్త రాష్ట్రములు, అంబాలా, అమృతసరు, లాహోరు, బొంబాయి కర్మాగారములకు తలయు రాక్షసి బొగ్గుతయ కంకరాష్ట్రమునందే రావలసియున్నది. జవాహర్ గూడ ఒకసారి బొగ్గుయో గాజుకర్మాగారములకు 460 మైళ్ల దూరములోన్న కియూను సగరమునందే రాక్షసి బొగ్గు రావలసియున్నది.

మరియు.

ఈ పరిశ్రమయందు అనుభవము గల్గి తిరిగివచ్చుటకుండి తీరవలయును. కొలనుదొల్ల కొలిమి నూడులకు ఇద్దరును, తయారుచేసే గురు బాబులను, ఇద్దరు ఇంజనీరు నడుపువారును (ఫ్రెండు) ఉన్న చాలు. జవాహర్ ఈ పరిశ్రమ మిగిలినకు జరుగును. ఇతేవారికి రిక మనము అవలంబించి మరీ భారతీయులకు మనము గాజు పరిశ్రమను సాధించవలసి.

మరియు.

1914-15 నుండి 1917-18 వరకు వై శేషమునందే

కచ్చి నరకుల బాదితాన, వారి మూలమును ఇందు బొందు చేయవలసియును.

గాజులు 82,31,096 రూపాయలు.

1918-19 లో 29,12,850 రూపాయలు కలవగు గాజులు ఎగుమతి చేయబడినవి.

ల్యాంపులు, కిమ్మిలు మున్నగునవి 1914-15 నుండి 1917-18 వరకు రూ. 149507 లు విలువ గలవి ఇండియాకు ఎగుమతిచేయబడినవి.

1918-19 లో 112585 రూపాయలు విలువగల నరకుల రవాణాచేయబడినవి. ఇప్పుడు గాజులు సంయుక్త రాష్ట్రములలో తయారు చేయబడుచున్నవి. మదరాసులో గూడ గాజు కర్మాగారమును నెలకొల్పి ల్యాంపులను మొదట పారింజించి వీడ్చుట గాజులకు తయారు చేయవలయు నని ఉత్తానమును సాధించిరి.

ఈక్రింది వివరములు మదరాసులో గాజుకర్మాగారము నెలకొల్పటకు ఎంతవరకు సాధయినో తెలుపగలను.

	రూపాయలు
కొలిమి, ఉగ్రాణము, చున్నగు భవనములు	18000
కొలిమి	1500
మానము	1580
కిమ్మి	2500
అచ్చులు	750
నరకులను కలుపుటకు పెట్టెలు	750
ఇతరఖర్చులు	2000
మొత్తము	రూ. 27000

రూ. 28000 లు కచ్చిగుని క్యాపిటలుగ నుపయోగింప బడవలయును. అభ్యుదయమును అయ్యితిగాదికిని వందనములలో నభి నూనినను

కలకత్తా ఆస్థాన క్షమాపణము.

గత నవంబరు నెల 15-27 తేదీలలో శాస్త్రీధర్మక్షమాపణ ముఖ్యమున అభివృద్ధి అప్పుడు ముఖ్యముగా యాజమాన్యము క్రింద నొకటియును, పరిశీలిత ప్రాంతములకు ముఖ్యముగా యాజమాన్యముక్రింద నింకొకటియు, రెండు సమావేశములు జరిగి ప్రభుత్వముగా జరుగబడినవి. ఆ సమావేశములలో అనేక శాస్త్రీ సోదరులు వారివారి యభిప్రాయములను తెల్పిరి. అందు ముఖ్యముగా శాస్త్రీధర్మక్షమాపణ ప్లానకు లగు 1 జయంతి లక్ష్యమునకు ముఖ్యముగా 2 కష్టమైన సరసించుటకు ముఖ్యముగా 3 కష్టమైన కారాణములను ముఖ్యముగా 4 రాయాముగ నుపయోగము ముఖ్యముగా 5 కం గుల కారాణములను, సమాజోద్ధారణ, వాగవిక, తుష్టక భాండాగారము, ఆస్థాన భావభివృద్ధి, కారాక్షతికాపాతము మున్నగు విషయములను గురించి అచ్చుటించుచు ముఖ్యము నుండి తిప్పి సభికుల సమీక్షించుచున్నట్లు గానింది.

(ప్రస్తుతమున్నట్లు యాస్థాన రక్షకు గానుండు కారణమున వారిలో నొకటికంటె నొకటి సమావేశములు జరుగుటకు వారులేదని ఒక్కసమావేశము "ఆస్థాన క్షమాపణ" మను పేరు నుండి వారి సభివృద్ధి కేసులకు యా ప్రాధాన్యము వరుసత సనియును తీర్చబడింది.

శ్రీ సీతారామాంజనేయ నాటక సమాజము-వీలూరు.

ఈ సమాజము వారు యాత్రరంజనము ఈనెల 27-వ తేదీ మొదలు జరుగనున్న కన్యశాశుక నభి, నయ్యలు అపాచక మొదలయితి ఆటలనుమిత్తమున్న ఈ దినక కనుకరతన ప్రకారము కొన్ని నాటకములు ప్రదర్శించును.

ఈ దినంబరు నెల 27 వ తేదీ సోమవారము

ప్రహ్లాద

ఈనెల 29 వ తేదీ బుధవారము

శ్రీరామ పాదుకా పట్టాభిషేకము

ఈనెల 31 వ తేదీ శుక్రవారము

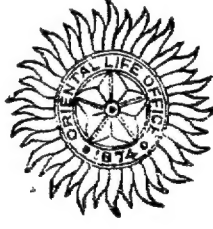
ప్రాపతి వస్త్రావహరణము

Managing Committee.

(అమ్మత్తి కళాకర్తాని ఏనుపాటి చివరిక కన్యత్తిగా గాన జరగవలసి ముందుగా నీయూరికి విచ్చేసి తన కళాకర్తా శాస్త్రాధికారిగానుకరిస్తూ కాలములే నింకనేక కలు ములకు బండికి పాదుకుటకు నిందుచేసి. శ్రీ మహారాజ గారు వారి కళాకర్తా శాస్త్రాధికారిగా మహావిద్యుద్ధిక ముగిసి కా ప్లానమునకు తేయించి, వారివారి కుద్ధికి భారతా శైర్మ ల్యమునకు, ప్రతిభావిశేషమునకు, ఉభయభాషా పాండిత్యమునకు, చాల సంకసించి, రెండువందల రూపాయలు, నా గించు నేనుకొను, మహర్షులను ను త్తరము మొకటియూ, నిచ్చి నర్మించిరి. ఇతరసభలమున గూడ వారి కర్మ నర్మాలముల నడచెను. అనాధకేమన శాంధ్రుల పాండిత్యమున క్రిటి గౌరవము లభించుట యాంధ్రుల యుక్తమైన మనో కాక శ్రీ మహారాజగారి నిష్పక్షపాతమును పొందిత్యాభిమానము నకును కన్య పెట్టికలు అంధ కర్మలకుల అనువాద క్రితి య అంధమున కియ్యక మారనవృద్ధిరంజన-రా. అంత కృష్ణకర్మ, మొదలు.

ప్రభువు పెట్టుబడియందు (గ్రామోద్యోగముల మహా నభి:-) దీనియందు నెల 12 దిన కందునలో మ. కా. శ్రీ. బాద్దపాటి వెంకటేశ్వరరావుగారి యాజమాన్యముక్రింద జరిగి ప్రభుత్వముగా జరిగింది. నాటికభివృద్ధి క్షేత్రమునందీయు నూటికినైగా విలేజి ఆఫీసును విచ్చేసిరి. ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులగు వాకర్ల ప్రాడి వెంకటసరసి వారాజు గారు ప్రతినిధుల శాస్త్రానియచు తమ ఉత్సాహమును జదిపిరి. వీడ్చుట ఇగా నాధాపతిగారు తమ ఉత్సాహమును జదిపిరి. వీర తమ ఉత్సాహములో మన ఆంధ్రకేమందు ప్రాస్తముడు (గ్రామోద్యోగములను గురించియు, గ్రామపరిపాలనను గురించియు, గ్రామ చాకిరల మార్పునుగురించియు, చక్కగా విశదపరిచిరి. గ్రామపరిపాలనను శ్వరాభ్య సాధనమున ప్రభువు పెట్టిన సాధించిరి. కొంతమంది నిర్మాణకర్త వీర్యుడి ముఖముగా ఆంధ్రకే (గ్రామోద్యోగముల సభలయందు గానించు తీర్మానములను గానించి నభి ముగించబడినది.

నుందరమైన 1921 సం. క్యాలండరు
బహు అందముగా ముద్రించబడినది. 8-1 నెల 0-8-0
6-1 0-15-0 12-1 నెల 1-10-0 2. పి. చార్జీ లేదు,
(3 అది విల్లుల సంవీన 1 వందలము)
పి. కి. ఎ. అందు కో., మెకేసి. (నెల్లూరు కల్లూ)

ఓరియంటల్ గవర్నమెంటు సెక్యూరిటీ లైఫ్ అన్వరన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.

1874 సం. స్థాపితము.
పాడ్యోను, బొంబాయి.
మానేజరు:- ఆర్. పాటర్ సన్ ప్రభు.

ఫస్టును రూ. 5,15,00,000 వైగానే యున్నది.
1919-వ సంవత్సరము వందు
వరుంజడి 84,98,805
ఇప్పుడు జరుగుచున్న ఆ
రెన్సుల మొత్తము
మునువటికంటె ఇప్పుడు సా
చార్లకు బాస్తిగా చెల్లిం
మొత్తము
ఈ కంపెనీ తరపున వన
కావలయును. వారు అనుభవ
వలయును. భరావత్తు చెల్లిం
భరఖాస్తు సారములను
మునుకు వ్రాయుడు.
Apply to:-
F. E. Vaid Esq, Br
Oriental Ass
7/2

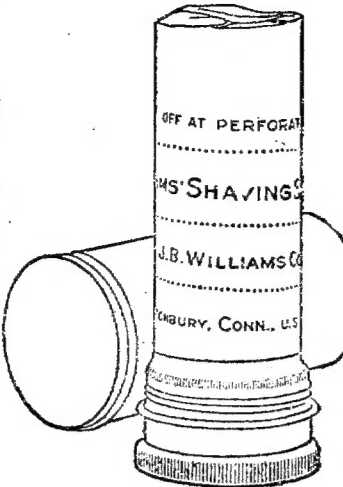
Williams

విడిగల ట్రైపు నబ్బు కడ్డీ

ఉష్ణ ప్రదేశములందు విలియం గారి విడిగల ట్రైపు కడ్డీ ట్రైపుము చేసికొనుట చాలా అవసరమైనది.

ఈ నురుగును వాడుటవలన ముఖమునకు ముఖముల్ వలె చల్లదనము కలుగును. అందుచేతనే ట్రైపుము చేసికొనుట ఆహ్లాద కరముగానుండును.

పైపిడి సాకర్వార్ధమై చేర్చబడినది. ఉపయోగించిన నప్పు డది పెట్టెకు పై భాగముగా నున్నది. సబ్బు నువయోగించు నప్పుడు ప్రేక్షకుల తగులనియదు. ఒకమారు సబ్బువనిపోగానే తిరిగి కడ్డీ అంతటిని కొన సవసరములేకుండ తక్కువవెలకు చిన్న ముక్కలు కొని దానికి తగిల్చి ఉపయోగించవచ్చును.

అన్ని మందులపావులలోను, బజారులలోను క్రయమునకు దొరకును.

జె. బి. విలియంస్ కు, గ్లాస్టన్బరీ, కాన్, యునైటెడ్ స్టేట్స్, అమెరికా.

ఏజెంట్లు:— ముల్లర్, ఫిప్పస్, (ఇండియా) లిమిటెడ్,

కలకత్తా, బొంబాయి, మద్రాసు, కరాచీ, రంగూను.

J. B. Williams Co., Glastonbury, Conn, U.S.A.

Agents: Muller and Phipps (India) Ltd,

Calcutta, Bombay, Madras, Karachi, Rangoon.

ప్రకటన.

కాశీమజిలీకథలు

ఇప్పుడు సప్తమభాగము (ఏడవ వాల్యం) అచ్చుపడి విక్రయమునకు సిద్ధముగానున్నది. ఇందు జితకలి, యోగకేళి, వద్దిని, రతి, విరతి లోనగు రాజకవ్యం కథలు, వీరసింహ, జయసింహ కుటుంబ ప్రయాణ రాజపుత్రుల కథలు విశిష్టముగా తయారైనవి. ఈ వాల్యములో అట్లయిన చదువరులు బెక్కిండ్లు జాబులు వ్రాసియున్నారు. కాశీమజిలీ దొరకల పాత్రలు చాలా ముద్దుగా వ్రాసినవి. కావున నీపుస్తకము కుటుంబారంభమునకు దిగువ వరకు పంపి గోరుచున్నాము.

ఇప్పుడు విక్రయమునకు సిద్ధముగా నున్న పుస్తకములు.

రూ. 1-8-0 1-వ వాల్యం 4-వ కూర్పు	రూ. 1-4-0 5-వ వాల్యం 2-వ కూర్పు
" 1-8-0 2-వ వాల్యం 8-వ కూర్పు	" 1-8-0 6-వ వాల్యం
" 1-8-0 3-వ వాల్యం 2-వ కూర్పు	" 1-12-0 7-వ వాల్యం (క్రొత్తది)
4-వ వాల్యం అచ్చులో నున్నది.	8-వ వాల్యం అచ్చులో నున్నది.
" 0-8-0 ఉత్తరఖండమునంభము, కాదంబి కథ.	పోర్టులక్కలు కొనవారే ధరింపవలెను.

ఇట్లు, గ్రంథకర్త: మధిర నుల్లన్న దీక్షితకవి, ఉల్లిశాఖ వీధి, రాజయిది.

దేశభక్తులను చూడరా?

“దేశభక్తుల దర్శనము, వారి సాన్నిధ్యము, ఉన్నతాదర్శనమున, నూతన సంకల్పములను ఆంకరయ్యును.”

దేశభక్తుల కుటుంబముల దగ్గర నుంచుకొనుట కులసత, ఆ లాభమునే పొందవచ్చును. దేశభక్తుల కుటుంబములను విశ్వసించుట అలంకారము; విశ్వసించుటను నిత్యావసరముగానుండును. ఉత్తరభాగమున హిత వాక్యములతో శ్రేష్ట మగు కాశీమజిలీ దొరకలను అనుచు చా. కాశీమజిలీ గారివలన ప్రతిపదించినది.

ఒక్కొక్కదాని వెల రెండు అణాలు మాత్రమే. ఒక పెట్టెకు ప్యాకెటింగు పోస్తేజి 0.5-0 అగును.

- (1) లోకమాన్య బాలగంగాధరతిలక్ (2) మహాత్మా గాంధీ (3) దాక్షిణ్య శ్రీరామకృష్ణ అయ్య (4) దాక్షిణ్య కవింద్రాద్ కామర్ (5) శ్రీమతి ఆరవిందభావ (6) లాలా అజపతిరాయ్ (7) కండిత మదనమోహన మోహన్ (8) మహాత్ముడల్లి మోదల్లి నరహరణ (9) కండిత మోరీలాల్ నెహ్రూ (10) కండిత మోరీలాల్ భావ (11) శ్రీధరాచంద్రస్వామి (12) మహాత్ముడల్లి జిన్నా (13) బాబు బిహుచంద్రబాబ్ (14) దాదాభాయి నౌరోజీ (15) శ్రీమతి నరహరణ శేష (16) బి. జి. హార్నికన్

మహాత్ముల కుటుంబము సిద్ధముగా నున్నది.

ఒక పెట్టెకు అరయ ఇచ్చునప్పుడు కుటుంబ పూర్తి వెలను ప్యాకెటింగు పోస్తేజి ఖర్చులతో కలిపి చూడవచ్చును. ఒక పెట్టెకు వైస ఆర్డరు మంతునప్పుడు ఒక రూపాయ అద్దానముగా మంతును.

కర్రకులన్న, మొత్తముగా కొనుకొనిన మంతు కమిషను యివ్వబడును.

విత్తలి మైనపు స్టాండులు.

సాధారణమైన స్టాండు	1-కి ధర రూ 1 14 0
మ్యాగ్ని స్టాండులు అన్ని భాగములు విడిగా తీయవచ్చును	1-కి ధర ,, 2 8 0
అత మోదల్లి ఒక గోడలొనైనది ప్రంథములొనైనది కలిపించుట వలన 1-కి ,, 2 8 0	
అత మోదల్లి ఎంత ఎత్తు కావలసిన ఆ ప్రకారము చేయవలెనప్పుడు	1-కి ,, 8 12 0
నగలు స్టాండులు, విడి కూడ గలదు	1-కి ,, 2 0 0

మిక్కిలి మేలుగాను, చాలాకాలమువరకు గట్టిగాను ఉండునట్టి మృత్తవైన వస్తువు; నుదురులకుదత్త.

దాగుగా కత్తిరించి కయ్యవలెనుండినది. తెల్లని ట్యూబ్ వస్త్ర 1-కి రూ 2-2-0, కాకి వస్త్ర 1-కి రూ 2-6-0.

చెన్నరాజధాని సోయేజంట్లు:

సెంట్రల్ స్వదేశి స్టోర్సు, మాంటూరోడ్డు, మదరాసు.

(The Measurised Talisman.)

సంజీవి:—ఇదియొక గొప్ప క్రియశక్తి యంత్ర దిగుబాసముతో చేసిన తాంబూలు. దీని క్రభావ మత్యుత్కృతము. దీని సలంకరించుకొనిన, కేవలసంక్షయముకాదు, కలరా అమ్మ వారు మొదలగు అంటువాద్యములను పోకనియదు. భూత ప్రేత విచారములను పారదోలును. శుభకట్టు సర్వజన హితకరము. నీ వొక వ్యాధి, మృతహార, కార్యార్థ సమకర్తను బోధనపుడు దీనిని ధరించుకొనినట్లైన జయమును లాభమును పొందగలవు. దానియందట్టి మహిమ వున్నదని అనుభవజ్ఞులు నేనొక యుక్తి కూడనట్లు కన్పాదించియున్నారు. 1 సంవత్సరము 1-5-0 పోస్తేజి. ఆ 4 అ 2 సంవత్సరము 2-8-0. పోస్తేజి ఆ 4 అ. 6 సంవత్సరము రూ 6 అ. పోస్తేజి వుత్తిరము.

సి. ఆర్. జవార్దనరావు, ఒంగోలు, (గుంటూరు జిల్లా)

శ్రీ బాలగంగాధర తిలకుగారి

(547) సమూరటికేను (1437)

స్వరాజ్య ఉపన్యాసములు

ప్రతి 1-కి రూ 0-14-0.

పండిత మదనమోహన మాధవ్య

గారి జీవితము, వంజాబు అల్లరి

ప్రతి 1-కి రూ 0-8-0.

వానిల్ల రామస్వామిశాస్త్రిలు అండ్ సన్స్,

292, ఎస్.ఎస్.రోడ్, చెన్నై.

కండి అచ్చు:—వానిల్ల, మదరాసు.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

ఈ ఇంద్రజాల గ్రంథములో అర్చనీ గారణ, యోగవృద్ధి, సామ్రాజ్యము, ఇంగ్లీషు ఇంకాబలము, మంత్రకాండము, భూతైష్ట్యము, యంత్రములు, అమెరికాలో చిట్టచేత నడచుచున్న దిశానిర్దేశములు గలవు. ఇంగ్లీషు మహావ్యక్తి మాయములెందులు, మునిషివైష్ట్యము వృద్ధియగుట, శివముతో నుభవించుట, శరీరములను తలకాయలతో ముడిబాంధించుట, భూమిపై గజముపెట్టిన గాతీలో మహావ్యక్తి నిరాధారముగా నిల్చుట మొదలగు విశిష్టములు అనేకములున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యుత్కృతముగా మేజర్ జే.ఎం.ఎల్.గారి గార్వరంజం యిచ్చుచున్నాము. దీని వెల 4-0-0 మాత్రము. (2118) 658 సి. ఆర్. జవార్దనరావు, ఒంగోలు, (గుంటూరు జిల్లా)

పాశ్చాత్య వెంకటాచలవంశీయుల

అయ్యార్యుడియ నీర్వాహకము/

లోకామయవార

కస్తూరిమాత్రలవలె

పాశ్చాత్య వంశీయులను నిర్వాహకము శాసనములను తమ భావముగా తెలుపుచున్నది. దీనిలో అనేకవర్ణనలు యే వస్తువు చేరలేదు గావున అపుడు వున్న శత్రువు తెలుసుకొని వృద్ధులవరకు ప్రతిపక్షమును సంహరించు శక్తి సమీపమున్నది. ఈ మాత్రము కేవలం రే వరకు తెలుసుకొనుటతో గాని లేక వట్టి వోకతో గాని ప్రతిపక్షము ఉపయోగించుట కన్యక సేవల కుండము ఆదర్శము, ముఖ్యము చతి యర్థము, వ్యవహార ముత్యోజ్వలము, శివము, శివభావము, అద్భుత, విశిష్టము, కరముల నెప్పి బలహీనత, ఇక పూరింకా, మేను, కలకా, మున్నగు ఇంకా అనేకవ్యాఖ్యలు చదివినట్లు చాసివచ్చును. ఇప్పుడొసిన దేశ ఉపయోగించిన దీనిని నువ్వించుచున్నది. ఒకవేళ నువ్వించుటకును నువ్వించుట, వ్యాపారములు, దేశభాగ్యములు, విశ్వాసముల పూజా శ్రేణి మొదల ఈ మాత్రముల నేనించి నువ్వించుట పొగమును వ్యాధి. 250 మాత్రము గల దీని 1-కి వెల రూ. 0-4-0 ఒక నీసా తెలుసు అయిన సామర్యత పోస్తేజి 0-4-0 ఒక నీసా 0 నీసాను తెచ్చించిన పోస్తేజి 0-5-0

12 నీసా	"	"	2-0-0
25 నీసా	"	"	5-0-0

అన్ని దేశములందును దొరకును.

శ్రీ శతారాధన వైద్యశాల

(501-504) మదరాసు

కండి అచ్చు:—వానిల్ల, మదరాసు.

DUNCAN STRATTON & Co.

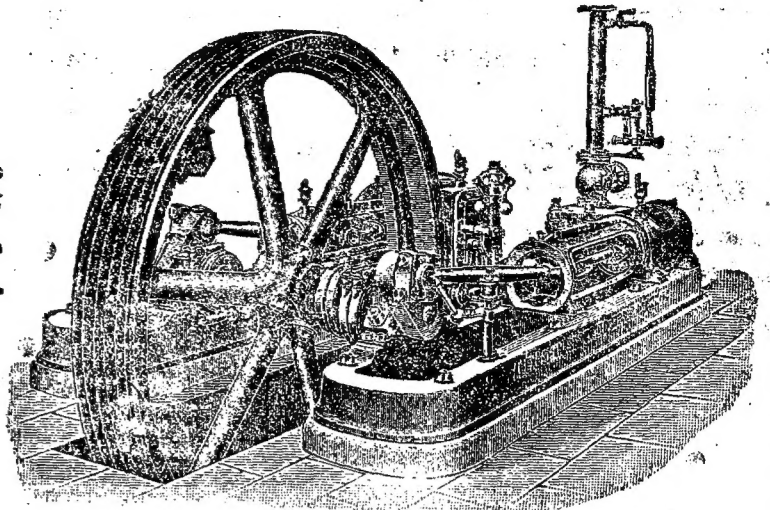
డన్ కన్ స్ట్రాటన్ అండ్ కో.

ఎంజనీర్లు, మెషినరీ ఇంపోర్టర్లు, 9 మెరయిన్ వీధి, బొంబాయి.

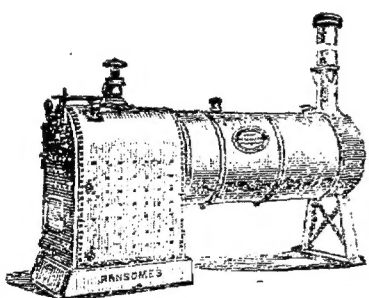
నీటి కార్నిస్ బాయిలర్లు.

పొడవు 10 అడుగులు
మొదలు 24 అడుగుల వరకు
వలతులు — డయామీటరు
అ. 4. మొదలు 6 అ. 16 వరకు.
వలతుల యెడలమును.
స్టీలు ప్లేట్లను (మెషరు
80 పౌండుల మొదలు
180 పౌండుల వరకు ఉండును.

స్టామిన్ స్టీలు లంకా మేరు బాయిలర్లు.
పొడవు 20 అ. మొదలు 82 అ. వరకు ఉండును.

డయామీటరు 6 అ. మొదలు 9 అ. వరకు ఉండును.
స్టీలు ప్లేట్లను (మెషరు 100 పౌండుల మొదలు 250 పౌండుల వరకు ఉండును.)

లోకో మల్టిప్లయర్ బాయిలర్లు.
స్టీలు ప్లేట్లను (మెషరు 80 పౌండుల మొదలు 100 పౌండుల, 120 పౌండుల, 150 పౌండుల వరకు ఉండును.

వర్టికల్ బాయిలర్లు.

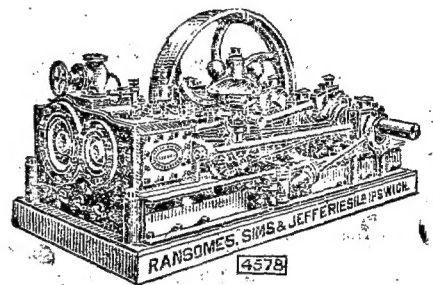
డయామీటరు 80 పౌండుల మొదలు 100 పౌండుల వరకు ఉండును.

ఈ క్రింద తెలుసుబడిన వాటిని
ప్రస్తుత చేయించుము.

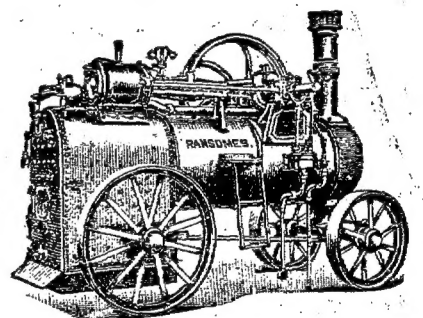
మాడి జిప్సొమ్ మెషిన్, వాల్వ్ మోటార్
మాడి వేస్టింగ్ మెషిన్
మాడి స్పిండింగ్ మెషిన్
మాడి పీపింగ్ మెషిన్
అన్ని రకముల స్టీలు ఎంజిన్లు
అన్ని రకముల స్టీలు బాయిలర్లు
కోల్డ్ వాటర్ మిల్లింగ్ మెషిన్
నూ మెల్టింగ్ మెషిన్
మండుగడ్డకేయ మెషిన్ ప్రామాణిక
కడ్డు బియ్యము చేయ మెషిన్ వాటి
అన్ని రకముల పంపింగ్ మెషిన్లు
కాగర్లు, కర్మచాయ సంధిమైన కోరములు
కిరణ్ నూనె వడగు ఆయిల్ ఎంజిన్లు
ఎలక్ట్రిక్ లైటింగ్ (స్టాన్డు) కోరములు,
లేరులు వర్క్కునాపు కోరములు
స్టీలు హాప్టింగ్, కన్సింగ్, వేడెట్టింగ్
రాబ్ విరన్ అందు కాన్డు విరన్ ఫుట్టింగ్.
కగయరా అన్ని రకముల సామానులు.

సైడ్ బై సైడ్ కాంపౌండు
మోండ్రాఫ్ఫాని' ఎంజనులు.

(కాన్డెన్సేషన్ మొననుండి పోల్వోడియమిని.)
ఇందులో సింగిల్ సిలిండరు ఎంజనులు కూడ గలవు.

హెన్రీడు కాంపౌండు ఎంజనులు.

పోర్టబల్ స్టీలు ఎంజనులు.

సింగిల్ సింగిల్, డబుల్ సిలిండరుగలవి.
స్టీలు మెషరు 120 పౌండుల గలవి.
కాంపౌండు — హె, లో మెషర్ సిలిండరు.
స్టీలు మెషరు 150 పౌండుల గలవి.

వివరములకు, ధరలకు బొంబాయిలో యుండు డన్ కన్ స్ట్రాటన్ కంపెనీ కై నను లేక
బెజవాడ (కృష్ణా జిల్లా)లో యుండు ఇంగ్లీషు స్టోర్సు ఇంపోర్టింగు కంపెనీ ప్రొవైడెటరు గారైన
మానేపల్లి బాపనయ్య గారి కై నను వ్రాయవలెను.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు దివ్యామృతము.
దగ్గు, తైలము, వడికము, రొమ్మువడికము, తలనొప్పి, వాయువునొప్పులు, పోట్లు,
బెజుకులు, చిల్లలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యామృతము.
చక్కని దబ్బీతో నీచా కల దు. 0—10—0; డబ్బా 1-కి రూ 5—12—0. పోస్టుఖర్చు కేటం.
అమృతాంజనం డి పో, } 109, ఫ్రేరింగ్, బొంబాయి,
6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

